www.nv-online.info

Народная Воля

№ 90 (3831)

15 лістапада 2013 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец: УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

КАДРАТРУС

Шапіру — у Мінск, магіляўчаніна Краўцова — у Гродна

Учора Аляксандр Лукашэнка прызначыў **Сямёна Шапіру** старшынёй Мінскага аблвыканкама, а кіравацъ Гродзенскай вобласцю паслаў дэпутата **Уладзіміра Краўцова.**

Сямён Шапіра — асоба ў краіне вядомая. Доктар эканамічных навук, прафесар. С 2008-га па 2010 год быў міністрам сельскай гаспадаркі. Пасля пасады міністра атрымаў крэсла кіраўніка Гродзенскай вобласці. Ёсць у ягонай працоўнай біяграфіі і іншыя пасады — і эканаміста ў саўгасе, і старшыні СКП, і гендырэктара агракамбіната, і дырэктара НДІ эканомікі і інфармацыі аграпрамысловага комплексу. На пасадзе старшыні Мінскага аблвыканкама ён змяніў Барыса

Батуру, якога А.Лукашэнка адправіў у адстаўку 8 лістапада.

Уладзімір Краўцоў апошнім часам працаваў у Магілёўскім райвыканкаме. У 2012 годзе стаў дэпутатам Палаты прадстаўнікоў. 28 жніўня яму споўнілася 60 гадоў. З біяграфіі Краўцова выцякае, што ягоны кар'ерны рост пачаўся з работы ў Магілёўскім гаркаме КПБ.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

Старт прэзідэнцкай выбарчай кампаніі — жнівень 2015-га

Аб гэтым паведаміла старшыня ЦВК Беларусі **Лідзія Ярмошына.**

"Жнівень 2015 года — гэта пачатак выбарчай кампаніі. А выбары павінны прайсці не пазней за 20 лістапада 2015 года", — патлумачыла Лідзія Ярмошына.

Згодна з заканадаўствам, выбары прэзідэнта павінны прайсці не пазней за два месяцы, а выбарчая кампанія павінна пачацца не пазней як за пяць месяцаў да заканчэння тэрміну паўнамоцтваў дзеючага кіраўніка дзяржавы.

Лідзія Ярмошына нагадала, што інаўгурацыя Аляксандра Лукашэнкі прайшла 20 студзеня 2011 года.

"Такім чынам тэрмін паўнамоцтваў мінае 20 студзеня 2016 года", — растлумачыла старшыня ЦВК.

Святлана Алексіевіч узнагароджана прэстыжнай прэміяй

Беларускую пісьменніцу адзначылі за кнігу "Час сэканд-хэнд". Французская прэмія медыя (Prix Medicis) была заснавана ў 1958 годзе. Яе ўручаюць штогод за раман ці апавяданне французскаму аўтару, які "яшчэ не вядомы шырокаму колу чытачоў, але надзелены несумнеўным арыгінальным талентам". У 1970 годзе да яе дадалася Прэмія Медычы за замежны твор, а ў 1985 г. — Прэмія Медычы за эсэістыку.

Кнігу беларускай пісьменніцы на французскую мову пераклала **Сафі Бенеша**. У перакладзе яна мае загаловак "La fin de l'homme rouge: Ou le temps du desenchantement" ("Канец чырвонага чалавека: час расчаравання").

ПОД ГРАДУСОМ!

В выходные ветер, дождь и снег

По словам главного синоптика Республиканского гидрометеоцентра **Людмилы Паращук**, на предстоящих выходных через территорию Беларуси начнут перемещаться фронтальные разделы с Балтийского моря. *"Их влияние будет заметно в основном по северу Беларуси, где пройдут небольшие осадки в виде дождя и мокрого снега",* — отметила Людмила Паращук**.** В целом по стране температура воздуха ночью составит от минус 3 до плюс 2 градусов, днем в субботу — от 0 до плюс 6, в воскресенье — от 3 до 8 тепла.

АКТУАЛИИ

Светлана КАЛИНКИНА

Порочные связи

Эта история не беспрецедентная. Не хорошая и не плохая. Наоборот, обычная, но поучительная.

Был такой "красный директор" Анатолий Дмитриевич Тютюнов. Бывший сельский мальчик, выбился в люди, выучился, прошел по карьерной лестнице, не перескакивая через ступеньки, — от рядового инженера до директора завода. Хорошего директора. Который из обычного и ничем не примечательного предприятия сделал успешный, современный и очень известный завод.

Потом Тютюнов стал депутатом. И, как крепкий хозяйственник, искренне поддержал политику "твердой руки". То есть Александра Григорьевича Лукашенко. Когда депутаты — коллеги по Верховному Совету 13-го созыва попытались объявить Лукашенко импичмент, заявив, что президента надо остановить, потому что он ведет страну к правовому Чернобылю, Тютюнов не присоединился. Он наверняка считал этих отчаянных людей балаболами. Наверняка твердо верил, что они мешают главе государства работать, стране развиваться, экономике укрепляться. Он был слеп и глух, когда оппоненты Лукашенко ссылались на Конституцию, на законы, на мировой опыт. Он был абсолютно нем, когда депутатов призывали не допустить концентрации власти в одних руках, потому что ни одну страну это ни к чему хорошему не привело.

Анатолий Дмитриевич на стороне президента пересидел бурный 1996 год, перешел в Палату представителей, потом даже стал вице-премьером. Однако свой родной завод из поля зрения не выпускал, оставив на нем сына. Увлекся, как и положено людям, которые в Беларуси хотят что-то значить, хоккеем. Никогда и нигде не усомнился в правильности выбранного курса. Служил преданно и верно.

Но все-таки на должности вице-премьера долго не задержался: люди реального дела в нынешнюю команду, как правило, не вписываются.

Тютюнов был уволен за мелочь — за то, что не запустил вовремя спорной надобности целлюлозно-бумажный комбинат. Потом три года не мог вернуться на свое прежнее место — на завод. И все-таки выждал, высидел. Взялся с новыми силами за то, что знал и умел. Умело, по-хозяйски взялся. Предприятие, которое государство спешило сбыть с рук как неперспективное и второстепенное, стремительно рвануло вперед, созданный Тютюновым бренд зазвучал не только в Беларуси, но и во многих странах мира.

Лукашенко это отметил, наградив Анатолия Дмитриевича орденом Почета. А через пару месяцев началось…

ОБЭП, Госконтроль, прокуратура…. Говорят, Тютюнову даже довелось узнать то, о чем не хочется вспоминать. После этого его доля в уставном фонде акционерного общества стала значительно меньше.

В итоге Анатолию Дмитриевичу пришлось уходить с завода. "Ушли" и Тютюнова-младшего (сына), и других членов семьи. А на днях уже открытым текстом была дана команда — вернуть предприятие под контроль государства. То есть отобрать то, что Тютюнов создавал с расчетом на детей и внуков…

Конечно, эта история не вопиющая. Подобных за годы правления Александра Лукашенко случилось множество. Например, не раз бывало, что государство давало предпринимателю в долгосрочную аренду какой-нибудь заброшенный подвал, тот вкладывал деньги, делал ремонт, закупал оборудование… И как только все преображалось, ответственные люди сообщали: "Извини, дорогой, но такой хороший подвал получился, что теперь он нам самим нужен".

Так то подвал, мелочь! Что уж говорить про оживший в умелых руках частника колхоз-банкрот и тем более — про набравший обороты завод!

Причем если бы нашелся хитрец, который, как только подошло время ремонта, продал вам свою квартиру, подождал, пока вы все в ней обустроите, а потом явился с гордым уведомлением, что требует вернуть имущество обратно, вы бы такого умника спустили с лестницы. А вот когда государство возвращает себе ныне успешные заводы, которые были проданы и десять, и двадцать лет назад, некоторые даже аплодируют, поддерживают всей душой.

А если подумать… А если завтра государство признает, что мы все неправильно приватизировали свои квартиры и теперь их надо вернуть, потому как продаваться они будут по новой цене и на других условиях? Схема ведь одна и та же…

Если смотреть дальше своего носа, то можно задаться и другим вопросом. Придет к нам в страну какой-нибудь серьезный инвестор, чтобы самому и работать, и зарабатывать, и белорусам хорошую работу давать, если у него всегда есть "шанс" оказаться в следственном изоляторе и находиться там до тех пор, пока не подпишет "дарственную" в пользу белорусского государства?

Только купи-продай и придет. Чтобы быстренько срубить деньжат и вывести их в зарубежные банки. Поскольку мир устроен как-то так, что нет в нем желающих вложить свои деньги, наладить производство и потом отдать его черту лысому.

То есть аплодировать, конечно, можно. Правда, не видать нам при таком подходе ни достойных зарплат, ни достойных пенсий. Только бесконечный сериал "Кругом враги!" гарантирован.

Простые люди причинно-следственную связь между своим безденежьем и правовой разухабистостью главы государства не всегда понимают. Но вот Тютюнов… В 1996-м именно в эти дни решалась судьба страны, принималась Конституция, которая позволила президенту делать все, что придумается в его голове. На что тогда надеялся депутат и опытный директор Анатолий Дмитриевич Тютюнов? И на что надеется сейчас, когда Лукашенко фактически отбирает у него выстраданный, выпестованный, возрожденный "Керамин"?.. Неужели по-прежнему связи не видит?

З НАГОДЫ

Лешак ШАРЭПКА:

«Мы выступаем за тое, каб віз наогул не было»

Учора пасол Польшчы ў Беларусі Лешак ШАРЭПКА традыцыйна сустрэўся з журналістамі з нагоды Дня незалежнасці Польшчы.

Аб беларуска-польскіх адносінах

— Беларуска-польскія адносіны залежаць ад стасункаў паміж Беларуссю і Еўрасаюзам, і апошнія тры гады гэтыя адносіны, можна сказаць, зайшлі ў тупік, — распавёў **Лешак Шарэпка.** — Мы разумеем, што Беларусь не выкарыстоўвае да канца магчымасці, якія ёсць, таму што Еўрасаюз — гэта самы вялікі рынак у свеце. І вельмі карысны рынак, калі думаць пра мадэрнізацыю эканомікі краіны.

Вельмі спадзяёмся, што беларускае кіраўніцтва выкарыстае прапанову актывізаваць работу і ў межах праграмы "Дыялогі аб мадэрнізацыі". Трэці год у гэтым плане таксама няма ніякіх зрухаў. Адным словам, мы гатовы ісці насустрач, але неабходна зацікаўленасць абодвух бакоў.

Аб эканамічных стасунках

— Хачу падкрэсліць, што Беларусь для Польшчы — вельмі важны партнёр у эканамічным плане. На Усходзе — трэці партнёр пасля Расіі і Украіны. Па нашых звестках, за 8 месяцаў гэтага года польскі экспарт у Беларусь дасягнуў 1,5 мільярда долараў, гандлёвы абарот складае каля 2 мільярдаў долараў. Польшча для Беларусі, наколькі вядома, з'яўляецца шостым самым буйным эканамічным партнёрам. Так што ў нас ёсць велізарны патэнцыял для развіцця. Але, паўтаруся, ізноў жа павінна быць добрая воля бакоў.

Аб візах

— Агульная мяжа — гэта наш шанц, а не праблема. Трэба лібералізаваць візавую палітыку. Мы выступаем за максімальнае спрашчэнне візавага рэжыму і нават за тое, каб віз у адносінах з Беларуссю наогул не было. Але ў гэтым плане не ўсё залежыць ад нас, таму што гэта павінна быць агульнае рашэнне краін Еўрасаюза.

А ўвогуле, у мінулым годзе мы выдалі беларусам 350 тысяч віз. У гэтым годзе за першае паўгоддзе выдадзена ўжо 180 тысяч віз. Уявіце сабе, што 3,5 працэнта грамадзян Беларусі маюць польскія візы. Гэта велізарны маштаб!

Аб саміце "Усходняга партнёрства"

— У хуткім часе адбудзецца саміт "Усходняга партнёрства" ў Вільнюсе, куды запрошаны і беларускі бок. Магчыма, гэтая падзея дасць новы станоўчы штуршок ва ўзаемаадносінах. Але найперш Беларусь павінна сама быць зацікаўлена, каб паскорыць дыялог. А калі няма зацікаўленасці, дык што мы можам зрабіць?

Думаю, у Вільнюсе ў цэнтры ўвагі будуць пытанні, якія звязаны з Украінай, Малдовай, Грузіяй. Разумееце, розныя краіны рухаюцца ў еўрапейскім накірунку на розных хуткасцях. Беларусь — у канцы пелетона, хоць стартавыя магчымасці для ўсіх роўныя. Польшча будзе рабіць усё магчымае, каб уцягваць Беларусь у праграму "Усходняе партнёрства".

Алесь СІВЫ.

ИНИЦИАТИВА

День Крещения Руси — праздничный день в Беларуси?

Святой синод Белорусского экзархата Русской православной церкви принял решение обратиться к Александру Лукашенко с просьбой сделать день Крещения Руси, который приходится на 28 июля, официальным выходным, придав ему статус государственного праздника, сообщил пресс-секретарь БПЦ протоиерей **Сергий Лепин.**

Такое решение было принято на очередном заседании Святого синода 12 ноября в Минске после того, как патриарший экзарх всея Беларуси, митрополит Минский и Слуцкий Филарет зачитал доклад, в котором подвел итоги празднования 1025-летия Крещения Руси.

"Церковь и раньше обращалась к представителям государства по этому поводу, но никогда — на таком уровне", — подчеркнул протоиерей Сергий.

По его словам, официальная просьба Святого синода пока не направлена в адрес главы государства.

Удивительно, почему Белорусский экзархат не обратился с просьбой сделать в Беларуси праздничным второй день Пасхи? В первые годы независимости Беларуси этот день был выходным в календаре.

И второе: нет ли в этой просьбе политической мотивации?

МАНІТОРЫНГ

Валюта даражэе...

Па выніках чарговых валютных таргоў на Беларускай валютна-фондавай біржы, якія адбыліся 14 лістапада, рубель знізіўся да трох асноўных валют. Курс долара вырас да 9280 беларускіх рублёў, еўра — да 12.490 рублёў, расійскі рубель — да 284 беларускіх.

Нягледзячы на гэта, учора вялізных чэргаў жадаючых набыць валюту ля абменнікаў, якія наведала карэспандэнт "Народнай Волі", заўважана не было. Гэта тычыцца пунктаў абмену ў Мінску каля крамы "Акіян" і ў аддзяленнях "Беларусбанка" на праспекце Незалежнасці ад ЦУМа да плошчы Перамогі.

У абменніку "Беларусбанка" каля крамы "Оптыка" спыталася ў касіра:

— Гляджу, што дзве жанчыны здалі вам валюту. А ці ёсць нейкія абмежаванні, каб яе набыць?

— Ды не, колькі вам трэба?

— Я папросту хацела высветліць, ці ёсць ажыятаж. Пішуць жа на некаторых сайтах, што нібыта праблема цяпер набыць валюту. Можа, яшчэ не вечар?

— Ды не. Бывае, што пенсіянеры набываюць патроху хто 100, а хто — 50 долараў, як атрымаюць пенсію. Бывае, што тры-чатыры чалавекі запар набываюць. Але вось здаюць хто 20 долараў, хто 10 еўра. Шмат не здаюць, у асноўным драбяза. Мала хто прыходзіць і просіць абмяняць на беларускія адразу, напрыклад, 500 долараў. Але пакуль штурму ніякага няма.

Дар'я СОЛТАН.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Нацбанк: «Лухта абсалютная!»

Нацыянальны банк Беларусі нарэшце пракаментаваў чуткі пра тое, што ў краіне могуць быць уведзены абмежаванні на абарачэнне валюты ў краіне.

— Лухта абсалютная! — заявіў агенцтву "Інтэрфакс-Захад" начальнік упраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка **Аляксандр Цімашэнка.** — Любы разважны чалавек разумее, што ў краіне з адкрытай эканомікай, ва ўмовах Мытнага саюза і фарміравання Еўразійскага эканамічнага саюза рэалізацыя такіх забаронных мер проста немагчыма.

Народная Воля http://www.nv-online.info
15 ЛІСТАПАДА 2013 г.

ПРАФАНАЦЫЯ

Палітыканства абаронцаў Астравецкай АЭС

Менавіта ў той дзень, калі дырэкцыя Астравецкай АЭС заявіла, што пачынае асноўны этап будаўніцтва станцыі, за авальным сталом у канферэнц-зале "Прэзідэнт-гатэля" сабралася невялічкая група людзей. Хоць мерапрыемства называлася гучна — "Прэзентацыя праекта "Грамадскі маніторынг уздзеяння Беларускай АЭС на навакольнае асяроддзе". Справа ў тым, што па ўсіх міжнародных правілах праект будаўніцтва АЭС павінны быць ацэнены грамадскасцю.

Што да шырокай беларускай грамадскасці, то менавіта яе прадстаўнікоў на прэзентацыі якраз і не было. Затое быў адзін госць з Расіі і два чалавекі з Літвы. І хаця яны прадстаўлялі розныя краіны, іх малавядомыя арганізацыі аб'ядноўвала слова "міжрэгіянальны". У першым выпадку гэта Міжрэгіянальны грамадскі экалагічны рух "Ока" з невялікага горада Мурама ў асобе **Авіла Хасіева**, у другім — Міжрэгіянальны інстытут рэгіянальнага развіцця і дэмакратыі з дырэктарам **Віргініюсам Шмігеліскасам** і яго намесніцай **Віргініяй Нашленене**. Мерапрыемства, як вы здагадаліся, арганізаваў беларускі бок, а калі дакладней — старшыня "Экалагічнай ініцыятывы" **Юрый Салаўёў.** Нагадаем, што імя гэтага чалавека грамадскасць пачула літаральна некалькі дзён таму — менавіта Салаўёў стаў **"лаўрэатам" антыпрэміі беларускіх эколагаў "За імітацыю дзейнасці"**.

Даклад Авіла Хасіева выклікаў нямала пытанняў прысутных, але дыскусіі не атрымалася, паколькі спадар Салаўёў метадычна нагадваў пра рэгламент. Пры гэтым ён горача запэўніваў усіх прысутных, што атамныя станцыі заўсёды небяспечныя і іх трэба будаваць.

"Яны там, у Фукусіме, начудзілі! Але ці можна гэта параўноўваць з нашымі расійскімі станцыямі? Ды ў іх нават дзверы там былі з пластыку. Вось вада іх і павыбівала, калі ўсё пачалося. Эх, не ўмеюць яны змагацца з пазаштатнымі сітуацыямі! Нашы б спецыялісты там адразу ўсё зрабілі як трэба. Узялі хаця б і бочкі якія падклалі, каб вада не лілася..." Выступленне эколага з Мурама глыбінёй вывучэння праблемы не бліснула. Хутчэй гэта былі агульныя фразы. Ён раіў беларускім калегам, перш чым пачаць назіранне за станцыяй, прадэманстраваць "сваю павагу да мясцовай улады". Пасля гэтага раіў размаўляць з прадстаўнікамі грамадскасці, прычым лепш гэта рабіць у маладзёжным асяродку: маўляў, маладзёны больш адкрытыя і шчыра раскажуць пра ўсе праблемы. Для нагляднасці былі паказаны слайды. Напрыклад, спортзала ў школе, дзе на ўроку фізкультуры стаялі вучні прыкладна 7-га класа, а побач з імі — дакладчык. Прысутныя ледзь хавалі ўсмешкі. Але калі выступоўца заявіў, што для забеспячэння бяспекі станцыі ні ў якім выпадку нельга "*браць гастарбайтараў з Азіі на будаўніцтва, а то панабудуюць там*", стрымацца змаглі не ўсе. Напрыканцы Алан Хасіеў падзякаваў за тое, што яго запрасілі ў Мінск: *"Мне спадабаўся ваш чысты горад. Я з горада Мурама, а там, як вы ўсе, напэўна, ведаеце, "жыў і тварыў" Ілля Мурамец. Дык вось я хачу ўручыць ікону Святога Іллі Мурамца нашаму гаспадару".* Гаспадаром ён называў Юрыя Салаўёва, які і атрымаў падарунак.

З літоўскага боку Віргінія Нашленене прачытала даклад на тэму "Перспектывы функцыянавання Ігналінскай АЭС да 2009 года ў святле экалагічнага падыходу". Што ж тычыцца нашай АЭС, то спадарыня Нашленене толькі выказала спадзяванне, што беларуская АЭС будзе небяспечная і яе праца ніяк не адаб'ецца на здароўі літоўскіх грамадзян.

І спадарыня Нашленене, і яе начальнік спадар Шмігеліскас на пытанне, ці ведаюць яны іншых беларускіх эколагаў, акрамя Юрыя Салаўёва, далі адмоўны адказ. Пытанне аб тым, ці ведаюць яны пазіцыю МЗС Літвы па пытанні будаўніцтва АЭС, выклікала ў іх збянтэжанасць.

Ніводнага з незалежных беларускіх эколагаў на гэты "круглы стол" не запрасілі. Адказны сакратар Грамадскай экалагічнай экспертызы **Таццяна Новікава** кажа: *"Літоўская грамадскасць (а гэта ўсе экалагічныя грамадскія арганізацыі) ужо некалькі гадоў выступае супраць будаўніцтва Астравецкай АЭС. Яны зрабілі з гэтай нагоды шмат заяў і арганізавалі шэраг акцый пратэсту. У Вільнюсе грамадскасць не раз пікетавала беларускае пасольства з патрабаваннем спыніць будаўніцтва АЭС. Апошні пікет быў у жніўні гэтага года. Супраць Астравецкай АЭС выступае не толькі літоўская грамадскасць, але і афіцыйная Літва, аб чым сведчыць шэраг нот літоўскага МЗС. Але я ніколі не чула, каб тыя літоўцы, якіх запрасіў Салаўёў да сябе на "круглы стол", займаліся праблематыкай АЭС. Магчыма, яны ёй займаліся таемна, але тады гэта не грамадская дзейнасць, а нешта іншае".*

У той час, калі адбываўся "круглы стол", прынцыповыя беларускія эколагі накіравалі ў Міністэрства па надзвычайных сітуацыях сумесную заяву, у якой змясцілі вынікі даследавання **FlexRISK** аўстрыйскага Універсітэта прыродных рэсурсаў і прыкладных навук аб жыцці (BOCU). Згодна з даследаваннем, цяжкая пазапраектная аварыя на адным з рэактараў Астравецкай АЭС можа прывесці да забруджвання радыеактыўным цэзіем-137 у колькасці, небяспечнай для сельскай гаспадаркі і для здароўя людзей (10 і 100 кюры на кв.км) не толькі ў 30-кіламетровай зоне каля АЭС, але і на тэрыторыі ў радыусе больш за 300 кіламетраў, якая можа ўключаць Мінск, Віцебск і Полацк. Гэтыя дадзеныя значна больш трывожныя, чым заяўляе афіцыйны Мінск, сцвярджаючы, што беларускай сталіцы нічога не пагражае нават тэарэтычна. Згодна з афіцыйным дакладам, у якасці ахоўных мер у выпадку пазапраектнай аварыі рэкамендуецца ёдапрафілактыка ў радыусе 25 км ад рэактара на ранніх этапе аварыі і абмежаванне на спажыванне некаторых забруджаных прадуктаў харчавання. Хаця, на думку аўстрыйскіх экспертаў, месца для беларускай АЭС выбралі такое, што могуць спатрэбіцца планы эвакуацыі Мінска і Вільнюса.

Што і казаць, з боку Юрыя Салаўёва былі наладжаны не нейкія сур'ёзныя, навукова абгрунтаваныя слуханні, спрэчкі-дыскусіі, а чарговая піяр-акцыя, ад якой патыхае самай сапраўднай прафанацыяй. І не дзіўна, што гэтую прафанацыю падхапіла Беларускае тэлебачанне, якое прадставіла гледачам малакалькасную сустрэчу ў "Прэзідэнт-гатэлі" як мерапрыемства вялікай важнасці.

Любоў ЛУНЁВА.

ПАЗІЦЫЯ

Канфлікт пакаленняў

У дэмакратычным асяродку паступова разгортваецца дыскусія наконт таго, якую стратэгію трэба абраць апазіцыі на прэзідэнцкіх выбарах 2015 года. Дыскусія толькі пачынаецца, але падобна на тое, што наспявае канфлікт пакаленняў.

Яўген БОЙКА, прадстаўнік "Магілёўскай адукацыйнай ініцыятывы":

— Плошча ў рамках Канстытуцыі — ніякіх барыкад, ніякіх агрэсіўных дзеянняў. Увесь цэнтр горада заняты людзьмі, якія нічога не робяць, нікуды не ідуць, ніякіх шэсцяў, ніякіх захопаў тэлевежаў. І — спіс канкрэтных патрабаванняў да ўлад. Вось да чаго мы павінны рыхтавацца.

Рыхтавацца не да прэзідэнцкіх выбараў, а да чарговай Плошчы, паколькі іншага спосабу дабіцца грамадзянскіх правоў у нашай краіне няма.

Зміцер ДАШКЕВІЧ, былы палітвязень:

— Найвялікшая праблема апазіцыі — неадольная непаслядоўнасць: у словах, ва ўчынках, у справах. Заклікаюць на Плошчу, ірвуць чыісьці партрэты, нешта крычаць, надзімаюцца, а даходзіць да справы — сікаюць у падгузкі і прама ў аўтазаках пішуць просьбы аб памілаванні...

У беларускім грамадстве вельмі вялікі пратэстны патэнцыял. Але чаму людзі не ідуць за гэтымі лідарамі? Бо не вераць ім! У 2001 годзе падманулі, у 2006-м — падманулі, у 2010-м — падманулі. А зараз што гэтыя лідары будуць казаць людзям? Зноў клікаць на Плошчу? Дык кожны плюне мне і любому з лідараў у твар і будзе мець маральнае права на тое. Што вы зрабілі за гэтыя 20 гадоў? Суцэльны падман! Я кажу непапулярныя рэчы, за якія на мяне многія пакрыўдзяцца. Але трэба, каб гэта хтосьці сказаў. На Плошчы-2010 зняславіліся ўсе! І цяпер тыя, хто раз за разам здраджваў сваім прыхільнікам, зноў прадстаўляюць беларускую апазіцыю? Хто ім паверыць? Ніхто!

Сказаў — зрабі. Не можаш зрабіць — не кажы і не рабі. А цяпер я зноў назіраю прафанацыю: ствараюцца нейкія кааліцыі. Нават я ў турме, чытаючы кожны выпуск "Беларусы і рынак", "Белгазеты", "Народнай Волі" і "Нашай Нівы", не мог зразумець, што за арганізацыі ўваходзяць у гэтыя кааліцыі. Для чага гэтая прафанацыя? Я ніколі не пайду за гэтымі людзьмі і нікому не раю ісці падпісвацца за іх.

Ігар МАРОЗАЎ.

ЗА РУЛЁМ!

Ці выйдуць на вуліцы аўтааматары?

З 2014 года ўрад хоча абавязаць уладальнікаў аўто плаціць транспартны падатак.

Днямі намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення бюджэтнай палітыкі Міністэрства фінансаў Беларусі **Алег Селіверстаў** прадставіў у парламенце прапановы ўрада па падатковай палітыцы на 2014 год. Высветлілася, што ідэя браць з аўтааматараў падатак на транспартны сродак, пра якую нашы чыноўнікі казалі апошнія некалькі гадоў, стане рэчаіснасцю. Алег Селіверстаў заявіў, што з 2014 года ў Беларусі будзе ўведзена дзяржпошліна на доступ аўтамабіля да дарожнага руху. Яе памер складзе ад 1 да 25 базавых велічынь у год. Разавы плацёж, заявіў чыноўнік, "будзе залежаць ад вагі аўтамабіля і выплачвацца незалежна ад таго, ці ідзе гаворка пра легкавыя або грузавыя аўтамабілі".

Зразумела, што незадаволеных новым падаткам будзе шмат. Сёння ў Беларусі каля 3 мільёнаў уладальнікаў аўтамабіляў, сярод іх нямала і пенсіянераў. *"Аўтамабілісты — народ вельмі цярплівы, але мяркую, што знойдуцца людзі, якія самаарганізуюцца. Хай урад чакае пратэстаў і актаў непаслушэнства!* — заявіў кіраўнік Асацыяцыі ўладальнікаў і кіроўцаў аўтамабіляў **Алег Маркевіч.** — *Мы паставілі на ўлік машыны, заплацілі ўсе зборы, мытныя пошліны, за пастаноўку на ўлік, за картку тэхагляду... Мы будзем пратэставаць, рыхтаваць іскі ў суд, выкарыстоўваць усе сродкі. Не трэба выпрабоўваць цярпенне беларусаў".*

Ігар ЗАЛЕСКІ.

ПАДЛІЧЫЛІ

Дзяржава атрымае 1 трыльён рублёў

Паводле ацэнак Міністэрства фінансаў Беларусі, увядзенне аўтамабільнай дзяржпошліны дазволіць у 2014 годзе прыцягнуць у даходную частку бюджэту 1 трыльён рублёў.

"Парадку 1 трыльёна мы плануем атрымаць ад гэтай пошліны", — заявіў намеснік міністра фінансаў **Максім Ермаловіч** учора ў парламенце, удакладніўшы, што "спаганяцца гэты збор будзе ў час праходжання тэхагляду". Такая лічба, напэўна, атрымалася з улікам таго, што ў 2014 годзе, па словах Ермаловіча, базавая велічыня ў Беларусі можа быць павялічана да 150 тысяч рублёў.

ДИПКУРЬЕР

В Турцию без визы?

Безвизовый режим с Турцией может заработать уже весной 2014 года, сообщил первый заместитель министра внутренних дел Валентин Михневич.

13 ноября Палата представителей ратифицировала соглашение с Турцией о реадмиссии, 24 октября — о безвизовом режиме. Ратификация этих двух соглашений сторонами позволит гражданам без получения виз посещать соответствующие страны. Соглашение предусматривает возможность безвизового порядка въезда, выезда, транзита и временного пребывания граждан одной стороны на территории другой при условии, что продолжительность их непрерывного пребывания на территории другой стороны не превышает 30 дней с даты въезда. При этом общая продолжительность пребывания граждан на территории другой стороны не должна превышать 90 дней в течение года с даты первого въезда.

Сегодня виза в Турцию стоит для белорусов 20 долларов. Получить ее можно непосредственно на турецкой границе.

ЭКАНОМІКА

Больш за ўсіх зарплаты раслі ў будаўнікоў

За 9 месяцаў гэтага года, канстатуюць спецыялісты Мінэканомікі, заработная плата ў Беларусі вырасла на 18,7%. Пры гэтым у будаўніцтве рост рэальнай зарплаты склаў 33,9%,

у сельскай гаспадарцы, паляванні і лясной гаспадарцы — 23,2%;

у гандлі — 22,4%;

на транспарце і ў сувязі — 21,5%;

у прамысловасці — 17,4%.

"Па-ранейшаму захоўваецца значны разрыў у тэмпах росту прадукцыйнасці працы і рэальнай заработнай платы — 16,4 працэнтнага пункта ў студзені—верасні 2013 года", — адзначаецца ў аглядзе Мінэканомікі.

SOS!

В Минске не хватает воспитателей

Вакантных ставок в детских садах становится все больше и больше. Если в начале года насчитывалось 556 вакансий воспитателей, то уже 1 сентября столичные детсады нуждались в 908 таких сотрудниках. Несложно догадаться, в чем причина кадрового дефицита, — в катастрофически низких зарплатах. В настоящее время воспитатель детсада зарабатывает порядка 2,6—2,7 миллиона рублей, а его помощник — всего 1,5 миллиона. Как прожить на такие деньги?! Разве это адекватная оценка труда воспитателя?!

Вообще, ситуация с зарплатами в сфере образования — аховая. За 9 месяцев 2013-го номинальная начисленная среднемесячная зарплата работников образования составила 3 млн 357 тыс. рублей. Это достигает всего лишь 60,3% от уровня зарплат в промышленности. В сентябре, после обещанного повышения зарплат, учителя в среднем заработали всего лишь 4 млн 142 тыс. рублей, это даже не достигает пресловутых 500 долларов.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

ЗАЛАТЫЯ РАДКІ

Адзінай мэты не зракуся,
І сэрца мне не задрыжыць.
Як жыць — дык жыць для Беларусі,
А без яе — зусім не жыць.

Ларыса ГЕНІЮШ.

У СОСЕДЕЙ

Украина берет паузу?

Наша соседка на пороге принятия судьбоносных стратегических решений. Какой же дорогой она пойдет? Переступит ли "европейский порог" или закроет дверь в Европу и развернется в противоположную сторону?

Скорее всего ситуация с подписанием соглашения об ассоциации между Украиной с ЕС в ближайшие дни останется в подвешенном состоянии. Интрига сохранится до последнего, до дня открытия саммита государств "Восточного партнерства" Европейского Союза в Вильнюсе 28—29 ноября.

Сейчас, впрочем, как и практически весь последний год, идет геополитический торг. Торг между Украиной и ЕС, ЕС и США, а также между Украиной и Россией. Подписание соглашения об ассоциации между Украиной и Европой на первый взгляд стратегически верное решение, сулящее определенные преференции в будущем. Но выгода придет не сразу, а через достаточно длительный срок. В первую очередь, конечно, выиграет украинский потребитель. Требования к качеству товаров и услуг ужесточатся, конкуренция резко возрастет, оживится импорт недорогих и качественных товаров из Европы. А вот украинским производителям это добавит головной боли, в первую очередь в виде сокращения прибылей. Но это не главная проблема.

В случае подписания соглашения уже на следующий день могут возникнуть достаточно серьезные проблемы с экономикой. И эти проблемы Украине создаст президент и правительство Российской Федерации. Более 50% украинского экспорта приходится на страны Таможенного союза. А Россия грозит закрыть эти рынки для украинских производителей. Уже сейчас, например, крупнейший украинский производитель и экспортер кондитерских изделий корпорация "РОШЕН" вынуждена сокращать производство и увольнять своих сотрудников из-за того, что Россия ввела запрет на ввоз ее продукции.

В случае подписания соглашения об ассоциации с ЕС Россия грозит разрывом торговых отношений с Украиной, отказом от всех экономических преференций, отказом от зоны свободной торговли, отказом от украинских товаров, отказом размещать в Украине "чувствительные технологии", что означает конец украинской промышленности: космической, авиационной, судостроительной, атомной. И, как следствие, Россия прогнозирует дефолт в Украине, рост безработицы и отток трудоспособного населения из страны, падение курса гривны и т.д. Главной политической угрозой для Украины в России называют потерю государственного суверенитета и неспособность самостоятельно принимать политические и экономические решения. Можно подумать, если Украина войдет в Таможенный союз с Россией, Казахстаном и Беларусью, это не приведет к потере ее суверенитета.

Конечно, подписание соглашения об ассоциации между ЕС и Украиной значительно усложнит перспективу геополитических притязаний России на постсоветском пространстве, поставит жирный крест на вхождение Украины в Таможенный союз. В перспективе это грозит уходу Украины из цепких объятий восточной соседки. С другой стороны, Россия уже предлагает не только кнут, в последнее время появился еще и пряник в виде пересмотра газовых соглашений, еще большего открытия рынков России, размещения заказов на предприятиях Украины, предоставления финансовой помощи, инвестиций в украинскую экономику и т.д.

Так в чем же камень преткновения, почему соглашение об ассоциации под угрозой? Причина не в отказе Украины унифицировать свое законодательство по образу и подобию цивилизованного демократического мира. Как раз с этим проблем нет. Украина уже давно идет по пути унификации своих законов. Осталось изменить буквально несколько законов, и их изменят, работа в этом направлении идет. Уже 19 ноября они могут быть приняты парламентом Украины. Камень преткновения — дальнейшая судьба Юлии Тимошенко. Некоторая часть политического истеблишмента Европы активно лоббирует свободу экс-премьера Украины. Причем эти требования постоянно меняются. Сначала было требование амнистии Ю.В.Тимошенко, в сентябре этого года выдвигалось требование выпустить ее на лечение за границу. В октябре 2013 года дается новая вводная: освобождение и полная политическая реабилитация Юлии Владимировны.

Позиция Украины достаточно прозрачна. Страна задекларировала путь на европейскую интеграцию, законодательство практически полностью будет унифицировано согласно требованию западных стран, произошли серьезные изменения в области свободы слова и средств массовой информации, действия органов государственной власти стали более прозрачными и открытыми, внедряются европейские стандарты, и Украина готова нести серьезные убытки для своей экономики в связи с подписанием соглашения об ассоциации. А выдвижение дополнительного условия в виде освобождения Тимошенко не совсем приемлемо по украинскому законодательству. Украина объясняет европейским политикам так: чтобы удовлетворить эти требования, нужно выполнить всего три условия. Во-первых, Ю.В.Тимошенко должна отбыть половину назначенного ей судом срока. Во-вторых, она должна написать прошение о помиловании. И в-третьих, Юлия Владимировна должна возместить убытки в размере 189,5 млн долларов США, назначенных судом Украины. Эти три условия пока не выполнены.

Интересно то, что если бы Тимошенко победила на президентских выборах в 2010 году, то благодаря действиям Юлии Владимировны по внедрению кабальных газовых контрактов с Россией Украина оказалась бы полным экономическим банкротом. И на диктуемых Российской Федерацией условиях уже стала бы членом Таможенного союза. Попала бы в полную экономическую и политическую зависимость от своей восточной соседки.

Исходя из вышеперечисленного, трудно сказать, подпишет или не подпишет Украина 29 ноября соглашение об ассоциации с Европейским Союзом. Ситуация может оказаться в подвешенном состоянии до следующего саммита — 2015 года. Не исключено, что Украина возьмет паузу, которая может стать выходом в сложившейся ситуации. А через два года обстановка вполне может кардинальным образом измениться. Будет совершенно другая политическая реальность.

О том, зачем некоторым европейским политикам необходима полная реабилитация Тимошенко накануне украинских президентских выборов 2015 года, почему американцы не выдвигают требование освобождения Юлии Владимировны и кто пытается поставить крест на развитии газодобывающей отрасли нашей южной соседки, я расскажу в одном из ближайших номеров "Народной Воли".

Александр ЦЫНКЕВИЧ, собственный корреспондент "Народной Воли" в Украине.

Киев.

ДИСКУССИЯ

А с вами, товарищ Куковский, я также не согласен

Уважаемая редакция!

Разрешите мне выступить на страницах газеты "Народная Воля" с наболевшим вопросом о пенсиях военных всех рангов и званий. Меня уже давно волновала мысль о том, почему нам, бывшим военным, долгое время не повышались пенсии, в то время как у гражданских лиц они поднимались хотя и не намного, но чаще. Это не противопоставление, наоборот, я рад тому, что у людей, которые, как говорят, заняты мирным трудом, повышается благосостояние. Но обидно, что государство на долгое время забыло о людях военных. Ведь неслучайно прапорщики из Слуцка обратились в газету "Народная Воля" с просьбой помочь разобраться, почему им пенсии повысили лишь на 20—25%, младшим офицерам на 35—40%, а старшим офицерам — аж до 85%, хотя у последних пенсии были не такие уж и маленькие.

Дискуссия, которая ведется на страницах "Народной Воли", заслуживает серьезного внимания. Прочитав коллективное письмо прапорщиков под названием "Старшим офицерам и генералам и черт дитя колышет", а также отзыв Анатолия Филипповича Мотуза из Бреста, материал старшего прапорщика В.С.Плевако под названием "Мы все хотим достойной, не нищей старости", я готов подписаться под каждым их словом. А вот с полковником из Борисова Ю.Куковским, чья статья была напечатана под названием "Вы перегнули, товарищи прапорщики", я не согласен.

Правильно написал А.Ф.Мотуз: прапорщики — такие же военнослужащие, как и старшие и младшие офицеры. Многие из них имеют высшее образование, а некоторые окончили военные училища. Прапорщики, как никто другой, приняли на себя тяготы и ужасы военных действий не только в Афганистане, но и на Ближнем Востоке. Справедлив упрек в адрес полковника Ю.Куковского за его предвзятое отношение к прапорщикам. Если Ю.Куковский жил по другим законам и уставам, то не о чем с ним разговаривать.

В словах А.Ф.Мотуза звучит мудрость человека, уважающего и тех, кто рангом ниже. Он, считаю, абсолютно правильно предлагает повышать пенсии всем на одинаковый процент, независимо от прежних окладов. Нет, никто не посягает на пенсии бывших старших офицеров и генералов, никто не требует уравниловки. Но должна быть справедливость. И тут нельзя сбрасывать со счетов многие нюансы.

Во время службы офицерам и нам, прапорщикам, почти на равных выдавалось обмундирование, обувь, куртки, комбинезоны и т.д. И мы не роптали на то, что у нас, прапорщиков, быстрее изнашивались и та же шинелька, и та же куртка, и тот же комбинезон, и обувь... Почему? Это всем известно: прапорщики выполняют, как говорят, черновую работу. Не офицеры же лежат под танками, автомобилями, самолетами...

Да что тут рассуждать — нелегкая жизнь у прапорщиков. А потому после выхода на пенсию они должны быть окружены должной заботой со стороны государства. И в своем коллективном письме из Слуцка они ничего не перегнули. А вот вы, товарищ Куковский, точно перегнули. Положа руку на сердце, скажите: если бы ваш сын был прапорщиком и имел вот такую мизерную пенсию, вы были бы довольны? Я уверен, что у вас было бы другое мнение. Не унижайте достоинство тех, кто стоит на нижней ступеньке военной иерархии, но без кого не может обойтись ни одна армия. Вот почему я также обращаюсь к правительству с просьбой подумать над вопросом повышения пенсий прапорщикам, чтобы можно было жить, а не существовать. Посмотрите, как быстро растут цены!

Мы что, не заслужили лучшего отношения к себе? Получается, что из нас выжали соки и мы теперь никому не нужны.

Горький осадок вызывает мысль у прапорщиков-пенсионеров, у которых дети, племянники сейчас служат на их бывших постах, о том, что и они, уйдя в запас, будут получать нищенскую пенсию. Разве от этого не заболит сердце у отцов-прапорщиков?

Несправедливость может привести к утрате военных традиций во взаимоотношениях между прапорщиками и офицерами, подрыву принципа защиты офицера в бою, его спасения и так далее.

Разве те, кто принимает законы, не знают, что на пенсии есть одинаково хотят и прапорщики, и офицеры? Как и то, что теперь отец-прапорщик не может оказать никакой помощи своим близким, поскольку сам еле-еле сводит концы с концами.

Опять же речь идет не о каких-то привилегиях для бывших прапорщиков, а о справедливом отношении к ним. И я надеюсь на это.

С уважением —

Михаил Иванович ХОХЛОВ, пенсионер-прапорщик.

г.Лида.

ЗАЧАПІЛА...

Кожнаму чыноўніку — адно дзіця на ўсынаўленне

Добры дзень, мая газета!

У нумары за 29 кастрычніка быў надрукаваны артыкул М.Эйсмант "Сироты в банке". Вялікі дзякуй аўтару і газеце, што данеслі да грамадскасці тое, што хвалюе бацькоў, якія прынялі ў свае сем'і кінутых дзяцей.

Я бабуля дзіцячага сямейнага дома. Маю 14 унукаў. Ведаю, як кажуць, усю гэтую сітуацыю знутры. І магу з упэўненасцю сказаць: прыёмныя дзеці ў большасці сваёй атрымліваюць сапраўдную сям'ю. Прычым не толькі маму і тату, але і другіх родных: дзядуль, бабуль, сясцёр, братоў, стрыечных братоў і сясцёр.

Але ў нашых чыноўнікаў ад адукацыі свае погляды. Для іх дзеці — гэта кубак, які можна паставіць на любую паліцу. Бязглуздая палітыка (таксама і фінансавая) нясе крах нашай краіне. Няма грошай? А на шыкоўныя палацы ёсць? На нікому не патрэбныя парады ёсць? На АЭС ёсць? Калі ў суседняй Літве не хапала грошай, прэзідэнт паменшыла свой заробак і заробак сваіх падначаленых. У Брусель лятала (можа, і цяпер лятае) рэйсавым самалётам. Нават у Афрыцы прэзідэнт прадала свой самалёт, каб дапамагчы свайму насельніцтву. Чаму ў нашай сацыяльна арыентаванай дзяржаве фінансавы цяжар перакладаюць на сірот, дзяцей і пенсіянераў? Прыдумалі новае ноў-хаў: з маці-выхавацелькай заключаюць кантракт на 1 год. Гэта жах! Калі не падоўжаць кантракт — ідзіце, дзеці, у новыя рукі, на новую паліцу. Вы ж не жывыя душы — вы кубкі.

Многім прапануюць браць дзяцей з школ-інтэрнатаў на выхадныя і канікулы. Вось мая прапанова: няхай усе чыноўнікі ад вялікіх да сярэдніх возьмуць па адным дзіцяці. У тым ліку на ўсынаўленне. Вось і будзе вырашана праблема сіроцтва і зберажэння грошай на новыя парады, лядовыя палацы, на праваахоўнікаў.

Яўгенія Рыгораўна ШЛЕГЕЛЬ.

Мінск.

И В ШУТКУ, И ВСЕРЬЕЗ

Врач должен...

По мнению больных, врач, давший клятву Гиппократа, должен:

1. жить бедно;
2. работать бесплатно;
3. работать 24 часа в сутки, 7 дней в неделю, 365 дней в году;
4. на работе не есть, не спать, не отдыхать;
5. оказывать помощь не просто быстро, а мгновенно и на 100% эффективно;
6. прислушиваться к рекомендациям больного по лечению, так как пациент умнее врача;
7. принимать других больных быстро, а его — подольше.

Валентин КУРЧАНОВ, врач.

КОЛОНКА ЮРИСТА

На вопросы читателей "Народной Воли" отвечает юрист, руководитель правозащитного центра "Правовая помощь населению" (Киев, Украина) Олег ВОЛЧЕК.

Когда положена досрочная пенсия?

Я уволился из органов внутренних дел в 1994 году, выслуга 11 лет 3 месяца и 19 дней. Три года работал на вредном производстве. Имею ли я право на досрочную пенсию? Сейчас мне 55 лет. Обращался в отдел социальной защиты, где мне сказали, что могу идти на пенсию только на один год раньше. Действительно ли это так?

С.В.Авдошко, г.Полоцк.

Вопросы пенсионного обеспечения военнослужащих регулируются Законом Республики Беларусь от 17.12.1992 г. №2050-XII (ред. от 10.07.2012 г. с изм. от 26.10.2010 г.) "О пенсионном обеспечении военнослужащих, лиц начальствующего и рядового состава органов внутренних дел, Следственного комитета Республики Беларусь, органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям и органов финансовых расследований".

Согласно ч.1 ст.14 Закона, право на пенсию за выслугу лет имеют:

а) военнослужащие, проходящие военную службу по контракту, лица начальствующего и рядового состава, имеющие выслугу на военной службе и (или) на службе 20 и более лет;

б) военнослужащие, прошедшие военную службу по контракту, лица начальствующего и рядового состава, достигшие на день увольнения с военной службы предельного возраста состояния на военной службе и (или) на службе, имеющие выслугу лет с учетом стажа работы 25 и более календарных лет, из которых не менее 12 лет и 6 месяцев составляет военная служба и (или) служба.

Вы не получили права на назначение "военной" пенсии из-за отсутствия обязательного условия — выслуги лет (не менее 12 лет и 6 месяцев). Поэтому пенсия Вам будет назначена в соответствии с Законом Республики Беларусь от 17.04.1992 г. №1596-XII (ред. от 26.10.2012 г.) "О пенсионном обеспечении".

Что касается права на досрочную пенсию по возрасту за работу с особыми условиями труда, пенсионное обеспечение осуществляется с учетом условий и норм, предусмотренных Законом Республики Беларусь от 5 января 2008 года "О профессиональном пенсионном страховании".

В соответствии с ч.3 ст.12 Закона РБ "О пенсионном обеспечении" работникам, имеющим не менее половины стажа работы с вредными и тяжелыми условиями труда, при наличии стажа работы не менее 25 лет у мужчин и 20 лет у женщин пенсии назначаются с уменьшением возраста на 1 год за каждые 2 года 6 месяцев такой работы мужчинам и за каждые 2 года такой работы женщинам.

С учетом Вашей выслуги Вы сможете выйти на пенсию только на год раньше.

"Афганцев" лишили бесплатного проезда и льготного жилья

С 1997 года я стою в льготной очереди на улучшение жилищных условий, однако с прошлого года в исполкоме сообщили, что больше льготной очереди для участников войны в Афганистане не существует, то есть теперь мы будем стоять в общей очереди. Когда и кем были внесены такие изменения в законодательство?

В.Г.Воласевич, ветеран войны в Афганистане, Минск.

Действительно, с мая 2012 года все участники войны сняты с льготной очереди на получение жилья. Такое изменение было внесено Президентом Республики Беларусь.

Согласно п.1.2 Указа Президента Республики Беларусь №13 от 06.01.2012 г. "О некоторых вопросах предоставления гражданам государственной поддержки при строительстве (реконструкции) или приобретении жилых помещений", ветераны боевых действий лишились льготы в виде внеочередного права на получение льготных кредитов для строительства жилья.

Полагаем, что такая позиция главы государства не совсем законна, поскольку такое решение противоречит Соглашениям СНГ о взаимном признании льгот и гарантий и Закону РБ "О ветеранах".

К слову, я как один из сопредседателей организационного комитета по созданию независимого Республиканского общественного объединения ветеранов боевых действий "Защитники Отечества" и руководитель А.Комаровский обращались в правительство с просьбой восстановить не только эту льготу, но и другие социальные гарантии, которых участников войны в Афганистане лишили пять лет назад. Ответ мы получили из Министерства труда и социальной защиты. Суть его: у государства нет средств для решения проблем ветеранов войны. Более того, нам было разъяснено, что участники боевых действий, не имеющие увечий, контузий, ранений, не имеют права на бесплатный проезд в городском и пригородном транспорте.

Советую Вам и другим ветеранам войны в Афганистане обращаться в свои районные организации Белорусского союза ветеранов войны в Афганистане, которые должны в первую очередь защищать наши с Вами права.

Работа в сверхурочное время оформляется приказом

Мы работаем машинистами насосных установок на водозаборе в ЖКХ Смолевичей (участок п.Зеленый Бор). По штатному расписанию нас должно быть 4 машиниста, но в настоящее время работает трое. Чтобы "закрывать" весь месяц, нам приходится перерабатывать, но доплат за это нет. Обращались с данным вопросом к руководству, но оно никак не реагирует. Зарплата у нас мизерная — 2 миллиона рублей. Как нам быть в этой ситуации?

Масальский, Ерак, Мурашко, г.Смолевичи.

К сожалению, такая ситуация не только в вашем коллективе. Например, недавно в нашу консультацию обратились дворники Фрунзенского района Минска. Жаловались, что сократили дворников, но объем работ оставили тот же, а зарплаты не увеличили.

Давайте разберем эту ситуацию подробно.

Если у вас **не суммированный учет** рабочего времени, то применяется нормальная продолжительность рабочего времени, установленная ч.1 ст.112 ТК Республики Беларусь, то есть не более 40 часов в неделю. Продолжительность ежедневной работы (смены) определяется правилами внутреннего трудового распорядка или графиком работ (сменности) с соблюдением нормы продолжительности рабочей недели, установленной нанимателем в соответствии со ст.ст.112—114 ТК (нормальная и сокращенная продолжительность рабочего времени).

Нередко возникают ситуации, когда необходимо привлечь работников к работе сверх установленной для них продолжительности рабочего времени. Такая необходимость может быть связана и с нехваткой работников, как, например, в вашем случае.

На практике, как правило, привлечение работников к работе в сверхурочное время оформляется приказом (распоряжением) нанимателя, в котором указываются причины, вызвавшие необходимость привлечения работников к сверхурочным работам, а также форма компенсации за сверхурочные работы. Часы сверхурочных работ должны ежемесячно учитываться в отдельном табеле учета использования рабочего времени. Информация об их количестве должна предоставляться работнику по его требованию (ч.4 ст.122 ТК).

Одним из вариантов решения вашей проблемы может стать заключение отдельных трудовых договоров на работу по совместительству. В табеле в таком случае должен вестись учет по двум строчкам: основной работник + совместитель на каждого работника. Работа по совместительству возможна только в свободное от основной работы время (ч.1 ст.343 ТК), а продолжительность рабочего времени не может превышать половины нормальной продолжительности рабочего времени (ст.345 ТК). При этом необходимо заметить, что заключение дополнительных трудовых договоров является правом , а не обязанностью нанимателя.

При **суммированном учете** рабочего времени, который вводится нанимателем по согласованию с профсоюзом (ч.6 ст.126 ТК Республики Беларусь), вы должны отработать в учетном периоде расчетную норму, которую ежегодно вычисляет Министерство труда и социальной защиты Республики Беларусь и публикует в виде комментария к постановлению Совета Министров об установлении годовой нормы рабочего времени (производственный календарь). При этом продолжительность учетного периода устанавливается нанимателем и не может превышать одного календарного года. Учетный период может определяться календарными периодами (месяц, квартал), иными периодами (ч.5 ст.126 ТК). Допускается, что при учетном периоде в квартал либо в год в одном месяце вас могут привлечь к работе, например, на 280 часов, в другом — на 20.

В случае возникновения с нанимателем трудового спора по вопросам режима рабочего времени и оплаты труда вы имеете право обратиться в комиссию по трудовым спорам вашего предприятия в соответствии со стст.234—238 ТК.

Решение комиссии по трудовым спорам может быть обжаловано в суде в десятидневный срок со дня вручения сторонам копии решения КТС.

Защищая свои права, вы также можете обратиться в Департамент государственной инспекции труда Министерства труда и социальной защиты Республики Беларусь, который осуществляет надзор за соблюдением законодательства о труде. Департамент расположен по адресу: 220004 г.Минск, пр. Победителей, 23, корпус 2.

ПАМЯЦЬ

«З Нясвіжа аж да Казахстана...»

*Бадай, нячаста ў нашым ціхім раённым гарадку збіраецца так многа вядомых людзей, як гэта было ў той дзень, калі грамадскасць Дзяржыншчыны адзначала 210-годдзе з дня нараджэння выдатнага сына беларускага народа, нацыянальнага героя Казахстана **Адольфа ЯНУШКЕВІЧА.***

Да нас на ўрачыстасці прыбыла дэлегацыя з Казахстана, якую ўзначаліў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Рэспублікі Казахстан у Рэспубліцы Беларусь **Ергалі Булягенаў.** А з Мінска прыехалі прадстаўнікі беларускага парламента, Мінскага аблвыканкама, знаныя навукоўцы, пісьменнікі, дзеячы культуры.

У першы ж дзень свята казахскія сябры наведалі Нясвіж, дзе 210 год таму ў сям'і Міхала і Тэклі Янушкевічаў нарадзіўся сын Адольф. Назаўтра шматлікія ўдзельнікі свята пабывалі ў вёсцы Дзягільна ля Дзяржынска, на фамільных могілках паважанага роду. Тут пасля 25-гадовага сібірскага выгнання знайшоў свой апошні прытулак і Адольф Янушкевіч — побач з маці.

Ля ўваходу на могілкі ля вялізнага драўлянага крыжа, устаноўленага не так даўно прадстаўнікамі грамадскасці, адбыўся невялікі мітынг, на якім выступілі шаноўны пасол Казахстана **Ергалі Булягенаў,** старшыня Дзяржынскага райвыканкама **Мікалай Арцюшкевіч,** сваяк Адольфа мастак **Фелікс Янушкевіч.** Урачыста адкрылі манумент з выявай Адольфа Янушкевіча, які стварыў скульптар **Валяр'ян Янушкевіч.** На могілках была закладзена Алея Памяці, у пасадцы дрэў бралі ўдзел і госці з Казахстана. Потым усіх запрасілі ў чытальную залу раённай цэнтральнай бібліятэкі — на Міжнародныя Койданаўскія чытанні, прысвечаныя знанаму земляку. Доктар філалагічных навук, прафесар **Адам Мальдзіс** адзначыў, што імя Адольфа Янушкевіча — у шэрагу імён слынных беларусаў, такіх як Ігнат Дамейка, Іосіф Гашкевіч, Тадэвуш Касцюшка, якія сваёй падзвіжніцкай дзейнасцю за межамі сваёй радзімы прадэманстравалі ўсяму свету: вось якія мы, беларусы!

Вядомы наш гісторык і археолаг **Мікалай Крывальцэвіч** падзяліўся ўспамінамі аб тым, як расшукваў дакладнае месца знаходжання магілы Адольфа. Краязнаўца, гісторык, пісьменнік **Анатоль Валахановіч** прапанаваў надаць вуліцам у Дзяржынску імёны выдатных землякоў — Каруся Каганца, Міколы Ермаловіча, Адольфа Янушкевіча, Мікалая Улашчыка: а то ў нас галоўнымі па-ранейшаму застаюцца вуліцы Маркса, Энгельса, Кірава і ажно дзве вуліцы імя Леніна — асоб, якія нават і не ведалі аб існаванні такога населенага пункта...

Беларускі паэт **Навум Гальпяровіч,** гісторык **Вольга Гарбачова**, казахскі пісьменнік, кнігавыдавец, даследчык творчасці Адольфа Янушкевіча **Амар Хакім** казалі аб той ролі, якую адыграў выдатны беларус у адраджэнні скарбаў культурнай спадчыны казахскага народа. Цікава было пачуць ад госця, што ў самым цэнтры Астаны, побач з вуліцамі ў гонар пачынальніка іх нацыянальнай літаратуры Абая Кунанбаева і геніяльнага Аляксандра Пушкіна знаходзіцца і вуліца імя нашага выдатнага суайчынніка Адольфа Янушкевіча. Яго імем названа і вуліца ў г.Алматы! А ў нас пакуль што цішыня...

Паэтка **Рэгіна Рэўтовіч** прачытала свой верш з цудоўнымі радкамі пра героя зямлі двух народаў, які *"з Нясвіжа аж да Казахстана ў сэрцы нёс братэрства пачуццё".* Гістарычныя даследаванні А.Янушкевіча проста неацэнныя — падобнага ім па гісторыі Казахстана ў XIX стагоддзі амаль няма.

Вельмі дорага, што выступленні на чытаннях гучалі па-беларуску. І наогул значны ўнёсак у тое, каб урачыстасць у гонар славутага сына беларускай зямлі прайшло змястоўна і цікава, зрабіў дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па аграрнай палітыцы **Уладзіслаў Цыдзік.** Гэты нераўнадушны чалавек удзельнічае ў многіх культурных мерапрыемствах у горадзе і раёне. Паболей бы нам такіх дэпутатаў, якія сёння дбаюць аб захаванні духоўнай спадчыны Бацькаўшчыны дзеля сучаснікаў і будучыні!

...Вядома, што пасля актыўнага ўдзелу ў нацыянальна-вызваленчым паўстанні 1830—1831 гадоў А.Янушкевіч быў сасланы ў Сібір і, падарожнічаючы па стэпах Казахстана, сустракаўся з таленавітымі і высакароднымі людзьмі, продкамі сучасных казахаў, збіраў іх легенды, апісваў побыт качавога народа. Рэвалюцыянер і паэт А.Янушкевіч пераўвасобіўся ў даследчыка-этнографа казахскіх стэпаў.

Адольф Янушкевіч.

Яго запісы леглі ў аснову кнігі **"Жыццё Адольфа Янушкевіча і яго лісты з кіргізскіх стэпаў",** якую пасля смерці Адольфа выдаў у Парыжы яго брат Яўстахій. Кніга выйшла на многіх еўрапейскіх мовах, а некалькі гадоў таму дзяржынская грамадская актывістка **Ганна Суднік-Матусевіч** пераклала кнігу на беларускую мову, і яна неўзабаве выйшла ў свет...

Адольф Янушкевіч быў першым, хто абараніў культуру казахаў ад цемрашальства царскага расійскага ўрада, прадстаўнікі якога лічылі мясцовых карэнных насельнікаў дзікімі людзьмі, не маючымі сваёй культуры. Наш зямляк смела бурыў гэтыя злыя міфы. Ён бачыў такой будучыню гэтага народа, які палюбіў усёй душой: *"Народ, адораны Творцам такімі здольнасцямі, не можа застацца чужым цывілізацыі: дух яго разгарыцца іскрынкамі святла, і прыйдзе час, калі вандроўны сёння люд зойме пачэснае месца сярод народаў".* Збылося!

...На Беларусі пачынаўся і скончыўся няпросты жыццёвы шлях выдатнага сына двух народаў Адольфа Янушкевіча. Пасля 25-гадовага выгнання ён вярнуўся нарэшце на Радзіму, у свой родавы маёнтак Дзягільна, дзе і памёр у 54-гадовым узросце. А памяць аб ім жыла і жыве не толькі на любай Радзіме!

Лявон ЦЕЛЕШ.

г.Дзяржынск.

Удзельнікі свята на могілках.

ИЗ ПИСЬМА

На бумаге и на деле

Много говорят и пишут о некоем Союзном государстве. На бумаге наши связи с Россией интенсивно развиваются, а на деле?

Недавно проведывал мать, живущую в России. Из Витебска до Великих Лук раньше ходил автобус — отменили. Когда-то ходили пригородные поезда до близлежащего города в России — отменили.

На поезда международных маршрутов билеты запредельно дорогие, и не понятно, почему при пересечении границы цена проезда увеличивается в несколько раз по сравнению с ценой проезда по белорусской территории.

Для кого наше руководство создает Союз — для олигархов и чиновников? Явно не для простого народа.

Неужели нельзя выделить деньги на восстановление старых маршрутов пригородных поездов и автобусов с конечным пунктом в России? Или хотя бы организовать работу так называемых маршруток по строгому расписанию, чтобы они отправлялись если не ежедневно, то хотя бы через день.

Ю.Е.ГОЛОВНЕВ.

г.Мозырь.

ВЕРСІІ

Ці лятаюць праз беларускую мяжу «кукурузнікі-невідзімкі»?

Каля месяца прайшло з таго часу, як у Валынскай вобласці разбіўся самалёт, які быў пад завязку загружаны беларускімі цыгарэтамі. Ці маглі кантрабандысты праляцець незаўважанымі з Беларусі ва Украіну?

Нагадаем, што самалёт АН-2 разбіўся ў Валынскай вобласці 10 кастрычніка. У выніку авіякатастрофы загінулі пілот і пасажыр. Вядома, што гэта грамадзяне Украіны — з Валынскай вобласці і Адэсы.

Па папярэдняй версіі, "кукурузнік" маглі выкарыстоўваць у сваіх мэтах кантрабандысты, бо борт быў поўнасцю загружаны беларускімі цыгарэтамі. Як адзначалі ўкраінскія СМІ, гэта даволі распаўсюджаны метад заробку для жыхароў украінскага памежжа. Маўляў, АН-2 ляцеў з Беларусі ва Украіну без аніякага дазволу і не дацягнуў усяго кіламетр да калгаса ў Валынскай вобласці.

У такім выпадку як беларуская СПА "праспала" гэты самалёт?

Прэс-сакратар Дзяржаўнага памежнага камітэта Беларусі **Аляксандр ЦІШЧАНКА** расказаў "Народнай Волі", што пакуль рабіць нейкія высновы яшчэ рана.

— З украінскага боку, які праводзіць расследаванне справы, нам нічога не паступала, — кажа наш суразмоўца. — *З нашага боку таксама яшчэ няма інфармацыі. Але давайце мець на ўвазе, што ад Валынскай вобласці і мяжа з Польшчай недалёка.*

— Хочаце сказаць, што "кукурузнік" з беларускімі цыгарэтамі мог ва Украіну з Польшчы прыляцець?

— Не, але, пагадзіцеся, і самалётам кантрабандныя цыгарэты з Беларусі вазіць не мае сэнсу. Адным словам, ёсць пытанні, на якія павінны даць адказ украінскія следчыя. У іх жа руках усё — самалёт, сведкі... Будзем чакаць, што яны скажуць.

Пакуль ідзе следства, мы вырашылі пацікавіцца ў спецыяліста па сістэмах супрацьпаветранай абароны: **"Ці мог АН-2 праляцець незаўважаным праз беларуска-расійскую мяжу?"**

— Безумоўна, мог! — сцвярджае заслужаны дзеяч навукі, доктар тэхнічных навук, прафесар **Уладзімір КРУГЛІКАЎ**. — *У нас сістэмы СПА не бачаць самалёты, якія ляцяць на малой вышыні. Такая вышыня, як кажуць, "не апраменьваецца", і ў гэтым плане мы — сляпыя. Думаю, спецыялісты зразумеюць, аб чым я кажу. Дарэчы, расіяне вырашылі гэтую праблему — яны стварылі, наколькі мне вядома, дзве радыёлакацыйныя станцыі, якія бачаць аб'екты, што ляцяць нізка. А мы не можам такія зрабіць. І зараз, калі высветліцца, што самалёт на самай справе прыляцеў з Беларусі, гэта будзе зноў скандал. Бо цыгарэты — не так страшна. А вось калі такім паветраным шляхам праз мяжу паплывуць наркотыкі — гэта ўжо бяда. І сітуацыю трэба вырашаць, бо шведы, якія таксама свабодна прыляцелі ў Беларусь на лёгкаматорным самалёце і скінулі пад Івянцом мядзведзікаў, у нейкім сэнсе імітавалі масіраваны ракетна-ядзерны ўдар. А мы ўсё робім выгляд, што нічога асаблівага не здарылася...*

Алесь СІВЫ.

ВНИМАНИЕ!

Как минчан «разводят» на домофонах

Милиция и коммунальщики предупреждают: все больше жителей столицы попадаются на удочку предприимчивых мошенников. Люди сами отдают им деньги, потому что боятся остаться без доступа в собственное жилье.

А вас предупреждали!

Несколько недель назад на подъезде самой обычной столичной девятиэтажной "панельки" появилось угрожающее послание от ЖЭСа. Листок был не похож на обычные "письма счастья" от коммунальщиков. Вроде и воду горячую не отключают, и оплатить долги по квартплате не требуют. Наоборот, предупреждают, что в районе появились мошенники!

"Будьте бдительны! — гласило послание. — *По городу работают мошенники. Обманным путем собирают подписи на ремонт домофона. Говорят: "Все будет бесплатно! Все согласовано с ЖЭС и ЖРЭО". При этом воруют, выводят из строя или ломают старое оборудование. Потом незаконным путем собирают наличные деньги — это обман! Не дайте себя обмануть! Не подписывайте непонятные документы! Не платите наличных денег!"*

Обо всех попытках собрать деньги просили сообщать в милицию или ЖЭС. Если домофон сломается, скажем так, по ненасильственным и естественным причинам, просили обращаться в ЖЭС, а с частниками заключать договор только на общем собрании жильцов и в присутствии представителя коммунальных службы. Да и то деньги передавать только по факту!

Казалось бы, кто предупрежден, тот вооружен, да и беспокоиться о домофоне как-то не приходилось: он у нас новенький, всего месяц назад заменили сломавшийся аппарат на новый. Но сначала с подъезда исчезло предостережение из ЖЭСа, а потом... и сам домофон.

(Бес)Корыстная помощь

Домофон пропал ненадолго. На его месте довольно скоро установили новый аппарат другой конструкции и модели. Правда, новый домофон не работал, а на собрании жильцов так и не удалось выяснить, откуда взялся неожиданный сюрприз. Новое оборудование простояло без дела почти неделю, пропуская в подъезд всех желающих, пока на подъезде не появилось новое объявление. На этот раз — о продаже ключей к домофону. Жильцам дома любезно сообщали, что в каждую квартиру полагается по одному электронному ключу. Остальные — за деньги. 50 тысяч стоит один ключ. Народ приуныл. Хорошо тем, кто живет вдвоем, тогда и одним ключом можно обойтись. А как быть тем, у кого постоянно проживают аж шесть человек? Выложить 250 тысяч за здорово живешь? Времени на раздумья не было. Гонец с ключами явился следующим вечером.

Скромно одетый молодой человек звонил в дверь и деловито предлагал заключить сделку. В качестве официального доказательства — бэджик с именем и размытой печатью какой-то фирмы. В руках у юноши папочка с номерами квартир и увесистая пачка банкнот. Мол, посмотрите, все соседи уже сдали денежки. Только вы ерепенитесь.

— *Один ключ фирма предоставляет бесплатно, остальные — только за деньги,* — заявил молодой человек и вручил странного вида пластиковую карточку. — *Не хотите, не берите. У нас все добровольно. Я вам даже паспорт могу показать, чтобы вы данные переписали. Мы домофоны не устанавливаем, а только ключи продаем. Не купите сейчас, потом придется дозаказывать дороже.*

Может, и вправду все легально? Но звонок участковому развеял все сомнения — никаких сделок! Угроза вызвать милицию на юношу с карточками не подействовала. Он преспокойно пошел собирать деньги в другой подъезд. А милиция? Правоохранители отказались ехать.

— *Вы приходите к нам с заявлением,* — сообщили по телефону. — *И мы предпримем все необходимые меры. До этого делать что-то бесполезно.*

Так был ли мальчик?

В ЖЭСе о проблеме с ключами ничего не знали и постфактум посоветовали не реагировать на подобных гостей. В компании "Строймир" отчасти поддержали опасения коммунальщиков, но отметили — деньги за ключи все-таки могут требовать.

— *В случаях, если оборудование приходит в негодность или заканчивается срок его эксплуатации, наша фирма меняет его на новое,* — пояснила диспетчер "Народной Воле". — *Замена производится бесплатно, но за ключи жильцы должны платить сами. Один мы предоставляем безвозмездно, остальные — платно. Этим занимается наша партнерская компания.*

Барышня на том конце провода отметила, что опознать, их ли человек работал вечером или нет, без фамилии она не может. Но теоретически деньги мог собирать и честный человек, а не мошенник. Как оно практически получилось — это уже совсем другой вопрос.

Кстати, новый домофон все еще не работает, так что проверить, работает новый ключ или нет, все еще не получается...

Мария МАЛЕВИЧ.

БУДЬТЕ В КУРСЕ!

Если жилец не желает пользоваться домофоном, то он вправе отказаться от покупки ключей. Если в квартире не установлена домофонная связь (та самая специальная трубочка), жильцу обязаны сообщить код от двери подъезда. Если трубка имеется, но желание пользоваться домофоном пропало, нужно обратиться в сервисную службу по адресу: ул. Данилы Сердича, 88, помещение 1Н. Специалисты демонтируют оборудование.

СЛЫШАЛИ?

Нотариат в Беларуси может стать полностью частным

В Беларуси рассматривается вопрос о том, что в будущем институт нотариата может стать полностью частным.

"Начата подготовка проекта документов о том, чтобы нотариусов полностью вывести из государственной службы", — сообщил агентству "Интерфакс-Запад" источник, обладающий информацией по данному вопросу. "Согласительных материалов по данному вопросу еще нет, документы еще не подписаны. Есть только принципиальное решение о том, что в будущем нотариат должен стать частным", — пояснил собеседник агентства.

По словам юриста, "понятие латинского нотариата существует во многих странах Европы, в основном в странах со зрелой демократией. Там судьи и прокуроры — государственные служащие, а адвокаты и нотариусы — частные лица. Причем они имеют лицензии и очень высокий статус в государстве. Например, во Франции нотариус — очень высокая должность".

"В Беларуси несколько лет назад было принято решение, чтобы адвокаты стали не государственными, а частными. Никто, как показывает жизнь, впоследствии особо не огорчился. Только в Минске уже работает 600 частных адвокатов, открыто 24 адвокатских бюро".

ПА ЧУТКАХ І...

БЧ адказвае

Адміністрацыя Беларускай чыгункі абвергла інфармацыю аб тым, што супрацоўнікаў чакае ўразанне заробкаў і пераход на 4-дзённы працоўны тыдзень.

Чуткі пра гэта распаўсюдзіліся ў мінулыя выхадныя, калі ў інтэрнэце з'явілася копія пратакола з нарады ў галоўнага эканаміста Беларускай чыгункі. У ім чорным па белым зафіксавана: "Скараціць у кастрычніку—снежні 2013 года выдаткі на аплату працы на 10%".

Начальнік службы арганізацыі працы і заработнай платы Беларускай чыгункі **Генадзь Шайкоўскі,** аднак, растлумачыў, што скарачэнне фонду аплаты працы прагназуецца па дзвюх прычынах. Першая з іх — звальненне сезонных работнікаў, якіх чыгунка прымае на перыяд летніх пасажырскіх перавозак. Другая прычына — зніжэнне выдаткаў на выплату адпускных (пік адпускнога сезона прыпадае на лета).

— Аб'ектыўна фонд аплаты памяншаецца, але на зарплату канкрэтных работнікаў гэта не паўплывае, — паабяцаў Генадзь Шайкоўскі.

ФОТАФАКТ

Пошукава-выратавальны атрад, створаны на базе Рэспубліканскага атрада спецыяльнага прызначэння Міністэрства па надзвычайных ситуацыях, прайшоў атэстацыю па стандартах Міжнароднай кансультацыйнай групы ААН па пошуку і выратаванні.

Беларускі атрад атэставаны як атрад цяжкага класа і ўключаны ў пералік атрадаў, які рэкамендуецца Арганізацыяй Аб'яднаных Нацый для рэагавання на надзвычайныя сітуацыі ва ўсім свеце.

ПАМЯЦЬ

Адзін на мільён

16 лістапада Міколе Крукоўскаму споўнілася б 90 гадоў

Напрыканцы 1990-х наша краіна перажывала складаны і адначасова вельмі цікавы перыяд. Трансфармацыя палітычнага ладу, вірлівыя падзеі ў сацыяльна-культурнай сферы, істотныя змены ў каштоўнасных арыентацыях грамадства стваралі ўражанне знаходжання ў даліне гейзераў.

Маючы схільнасць да навукова-даследчай дзейнасці, пасля заканчэння Эканамічнага ўніверсітэта я выказала намер працягнуць сваё навучанне ў аспірантуры. Эканамічная навука падавалася мне занадта практычнай для тэарэтызавання, у значна большай ступені мяне вабіла ўпадабаная яшчэ са школьных гадоў філасофія, і разам з тым назіраліся здольнасці да мастацкай творчасці. У выніку давялося спыніць свой выбар на спецыяльнасці "тэорыя і гісторыя культуры" ў Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў. Гэтае рашэнне шмат у чым грунтавалася на тым факце, што менавіта там працаваў прафесар Мікалай Ігнатавіч Крукоўскі, патрапіць пад патранаж якога азначала адразу ўзяць высокі старт у навуцы.

Мікола Крукоўскі з Ірынай Шумскай.

Варта адзначыць, што Мікалай Ігнатавіч ніколі не быў "зручным" чалавекам для любой сістэмы. Спакойны і разважлівы, але разам з тым прынцыповы і настойлівы, ён некалі быў звольнены з БДУ за выкладанне на беларускай мове і супрацоўніцтва з БНФ, чальцом якога з'яўляўся. Ягоная "міграцыя" ва Універсітэт культуры была невыпадковай — на той час гэта быў сапраўдны асяродак беларушчыны, якім кіравала шляхетная Ядвіга Дамінікаўна Грыгаровіч.

Крукоўскі вёў заняткі па філасофіі, і яго ціхі голас і акадэмічную постаць так ці іначай запаміналі нават тыя студэнты, для якіх "каралева гуманітарных навук" уяўлялася чымсьці іншапланетным. Аднойчы адзін са студэнтаў-завочнікаў, якому трэба было здаць залік (а на занятках ён адсутнічаў), запытаўся ў аднакурснікаў, якім чынам ён зможа пазнаць Крукоўскага ў ліку іншых выкладчыкаў. Адказ быў наступны: "Уяві сабе вобраз класічнага прафесара з кінафільмаў — у сталым веку і з барадой. Вось менавіта так ён і выглядае".

Маё знаёмства з Крукоўскім, натуральна, адбылося ва Універсітэце культуры. На першую сустрэчу я прынесла некаторыя нататкі для будучай дысертацыі, а таксама зборнік уласных вершаў, якія прафесар потым неаднойчы ўхваляў, адзначаючы, што яны шчырыя і смелыя.

Галоўнай адметнасцю Крукоўскага як навуковага кіраўніка было тое, што ён не рабіў абсалютна ніякага ўціску на аспірантаў, прадастаўляў поўную свабоду дзеянняў, ніколі не патрабаваў (як гэта нярэдка практыкуецца ў навуковых колах) дадаваць сваё прозвішча ў аспіранцкія публікацыі і спіс літаратуры. Але перыядычна цікавіўся, ці давялося яго падапечным прачытаць тое-сёе з ягоных кніг і якое меркаванне ў іх склалася адносна напісанага ім. Гэта была дыхтоўная soft-version супрацоўніцтва, якую хутчэй можна было лічыць партнёрствам.

Досыць часта, аднак, Мікалай Ігнатавіч прыгадваў у гутарках сітуацыю з ранейшага ўласнага досведу, калі, каб нашкодзіць навуковаму кіраўніку, экспертная супольнасць "ламала хрыбет" яго аспіранту, пад рознымі нагодамі не дапускаючы апошняга да абароны або спараджаючы дзеянні так званых "чорных рэцэнзентаў". На шчасце, ва Універсітэце культуры стаўленне да Крукоўскага было вельмі паважлівым, таму інтрыгі падобнага кшталту мяне абмінулі.

Часам мне здавалася, што лепей было б чуць значна больш грунтоўнай крытыкі з боку майго шаноўнага навуковага апекуна, але гэтая місія нейкім чынам размеркавалася сярод іншых чальцоў кафедры культуралогіі. Іх прынцыповыя заўвагі разам з карыснымі парадамі прафесара ў канчатковым варыянце прывялі да шліфоўкі дысертацыі і таго, што адзін з апанентаў назваў "бліскучай абаронай", на момант якой мне было 25 гадоў.

Зразумела, што камунікацыя з прафесарам паспяхова працягвалася і на працягу шматлікіх гадоў пасля маёй абароны. Хоць зараз нярэдка можна сутыкнуцца з сітуацыяй, калі твой былы студэнт (магістрант, аспірант) нават не лічыць патрэбным павітацца пры сустрэчы.

Трэба сказаць, што культуралогія ў сучасных рэаліях разглядаецца пераважна як міждысцыплінарны навуковы кірунак, а ў якасці практычнай сферы дзейнасці і ўвогуле дапускае вялікую вольнасць трактовак. Адметнасць, якую я заўважаю ўсё часцей і часцей, — азначэнне "культуролаг" надта любяць прысабечваць людзі, якія адначасова займаюцца ўсім патроху і нічым дакладным у прыватнасці. Піша чалавек нейкія замалёўкі пра падзеі культурнага жыцця, спрабуе па-аматарску ацэньваць творы сучаснага мастацтва або выконвае місію таго, хто, паводле савецкай тэрміналогіі, быў "масcовик-затейник", — вось нібыта ўжо і новаспечаны культуролаг. Але ў дачыненні да культуролагаў-даследчыкаў сітуацыя цалкам супрацьлеглая — гэта адзінкавыя феномены, бо важкія распрацоўкі ў дадзенай галіне робяцца надзвычай рэдка, дактароў культуралогіі ў краіне можна палічыць пры дапамозе пальцаў адной рукі, а аўтараў уласных культуралагічных канцэпцый і ўвогуле днём з агнём не знойдзеш.

Мікалай Ігнатавіч быў менавіта Культуролагам з вялікай літары, нягледзячы на наяўнасць ступені доктара філасофскіх навук (зрэшты, дактароў культуралогіі тады яшчэ не рыхтавалі). На карысць гэтага можа сведчыць мноства глыбокіх аналітычных артыкулаў па фундаментальнай культуралогіі і цвёрдае адстойванне канцэпцыі цыклічнага развіцця сацыяльна-культурных працэсаў, якую Крукоўскі самастойна пачаў распрацоўваць яшчэ ў 1960-я гады. Цяпер гэтую канцэпцыю выкарыстоўваюць усе каму не лянота, часам не надта паглыбляючыся ў яе змест, а вось у савецкія часы для расповеду пра сінусоіды эвалюцыі і трыадзінства сістэмы культуры была патрэбна пэўная мужнасць. Такія ідэі відавочна не ўпісваліся ў пануючы ідэалагічны трэнд, а іх стваральнікі прыраўноўваліся да навуковых фрыкаў.

Сёння ж на гэтую канцэпцыю прама ці ўскосна абапіраецца мноства асоб. Нават эстрадны кампазітар Эдуард Ханок пазіцыянуе сябе як аўтара "тэорыі творчых хваляў", ігнаруючы напрацоўкі Шпенглера—Тойнбі—Сарокіна і, безумоўна, Крукоўскага. Што ўжо казаць пра шэраг навукоўцаў (у тым ліку айчынных), якія пры істотным запазычванні самой ідэі цыклічнасці культуры "забываюцца" зрабіць адпаведныя спасылкі на першапраходцаў у дадзенай галіне. Калі я падзялілася сваімі развагамі наконт гэтай сітуацыі з Мікалаем Ігнатавічам, ён зрэагаваў, як і належыць сапраўднаму вучонаму: "Значыць, канцэпцыя слушная і я быў на правільным шляху..."

Гутаркі з прафесарам звычайна адбываліся ў яго дома. Запоўнены кнігамі пакой на дзявятым паверсе звычайнай панэлькі быў своеасаблівай келляй навукоўца, дзе ён нястомна працаваў і прымаў гасцей. Там кідаўся ў вочы вялікі тэлескоп, які быў не простай дэкарацыяй. Напярэдадні свайго 88-годдзя Мікалай Ігнатавіч заўважыў: "З улікам таго, што перакуленая васьмёрка — знак бясконцасці, а мне ўжо ў хуткім часе трэба будзе збірацца туды (пры гэтым указальны палец правай рукі Крукоўскага ўпэўнена ўзняўся ўверх), — я перыядычна люблю паназіраць за зорным небам".

У такіх слоўных пасажах прафесара была свая прыхаваная логіка. Логіка прыгажосці, даследаванню якой ён прысвяціў асобную манаграфію. Апроч таго, вучоны сур'ёзна займаўся філалогіяй і добра маляваў (нават уваходзіў у Беларускі саюз мастакоў).

Мікалай Ігнатавіч быў у добрым сэнсе гэтага слова кансерватарам. Лічыў, што чалавек, у існасці якога спалучаецца і высокае, і нізкае, мусіць імкнуцца да гармоніі, да Абсалюту, а наша грамадства — да пераадольвання ніжняй фазы сінусоіды (упадку і крызісу) і адпаведнага пераходу на ўзровень узыходзячай фазы Адраджэння. Менавіта Адраджэнне — не толькі чалавечай асобы як элемента сусветнага парадку, але і беларускай нацыі — заўсёды жыва хвалявала вучонага. Цяперашні стан грамадскай ментальнасці ён узгадваў са скрухой. Моцна непакоіла прафесара і праблема дзяржаўнага суверэнітэту. Напрыклад, у адным з артыкулаў ён пісаў: *"У савецкія часы беларуская дзяржаўнасць і суверэнітэт насілі выключна фармальны характар. Сучасная палітычная лінія кіраўніцтва Рэспублікі Беларусь свядома вядзе зусім ужо да крайняга абвастрэння крызіснага становішча, імкнучыся поўнасцю знішчыць беларускую нацыянальную культуру як аснову незалежнай дзяржаўнасці. Сцвярджаецца, быццам бы ў той жа час адстойваецца суверэнітэт Беларусі, але апошні насамрэч у гэткай сітуацыі ператвараецца ў цалкам пустую юрыдычную фармальнасць".* Прасочваўся ў гэтым, як мне падаецца, не толькі аб'ектыўны позірк даследчыка, але і душэўны боль былога партызана, змагара за вызваленне роднага краю ад чужынцаў.

Падчас вайны Крукоўскаму нейкім цудам давялося вызваліцца з фашысцкага палону. Ён прыгадваў такую дэталь: калі цягнік з ваеннапалоннымі рушыў у невядомасць, на шляху праз кожныя 16 секунд траплялiся вострыя слупы, і каб скочыць на зямлю ў мэтах ратавання, трэба было вылічыць адпаведны прамежак паміж тымі небяспечнымі слупамі...

Часта даводзілася чуць ад прафесара крытычныя выказванні ў дачыненні да дзейнасці філосафа Валянціна Акудовіча і творчай суполкі "Бум-Бам-Літ", рэдакцыі часопіса "Arche" і кіраўніцтва Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта. Усіх іх Крукоўскі ў той ці іншай ступені атаясамліваў з праявамі постмадэрнісцкай плыні, нязменна падкрэсліваючы шкоднасць распаўсюджвання гэтай тэндэнцыі на ўзроўні грамадскай свядомасці. Сказаць, што ён недалюбліваў постмадэрністаў, было б недастаткова. Ён іх проста не выносіў, угледжваючы тут дэструктыўны ўплыў на традыцыйныя падмуркі культуры і наўпрост сцвярджаючы, што *"так званы постмадэрнізм раз'ядае, быццам ракавая пухліна, духоўную культуру народа"*. А неяк у адной з гутарак заўважыў, што міжволі крыху сапсаваў стасункі з амерыканскімі калегамі, калі дазволіў сабе крытычна выказацца пра творчасць Марка Шагала.

Артыкулы Крукоўскага айчынныя навуковыя і калянавуковыя выданні прымалі да друку без асаблівай ахвоты, або ўвогуле ігнаравалі. Сам ён зазначаў, што "*проста нейкі Халакост назіраецца адносна маіх пісанняў, пачынаючы з колішніх даўнішніх кніжак*". Для зафармалізаванай і заідэалагізаванай (прычым не толькі ў кірунку праўладнай арыентацыі) навуковай прасторы ягоныя сачыненні былі "нефарматам". Разам з тым асваенне інтэрнэт-тэхналогій дапамагло Мікалаю Ігнатавічу плённа камунікаваць з калегамі з Расіі, Польшчы, Германіі, ЗША і нават Японіі. Даведаўшыся пра маю стажыроўку ў Варшаве, прафесар з замілаваннем успамінаў час, праведзены ў бібліятэках польскай сталіцы, кажучы: "Я тады ў гэты горад проста закахаўся".

Дарэчы, род Крукоўскіх можа ганарыцца не толькі ўласным гербам, але і шматвекавой гісторыяй. Мікалай Ігнатавіч аднойчы адзначыў, што першапачатковае родавае прозвішча ў рускай версіі пісалася менавіта праз "у", але потым, каб наблізіць яго гучанне да фанетычнай спецыфікі мовы "старэйшага брата", у дакументах была зафіксавана версія праз "ю" — Крюковский. Падобная рэч некалі адбылася і са знакамітым пісьменнікам Васілём Быкавым, які насамрэч меў прозвішча Бык.

Нягледзячы на суровыя водгукі наконт імперскай палітыкі ўсходняга суседа і нярэдкае выкарыстанне азначэння "турма народаў" у дачыненні да Расіі, выказванне трывогі з-за ўзмацнення русіфікацыі і абурэнне паводзінамі расійскіх алігархаў, Мікалай Ігнатавіч шчыра ўзрадаваўся намеру аднаго маскоўскага выдавецтва ўзяцца за выпуск ягонага збору сачыненняў. Беларускія выдавецтвы чамусьці да такой ініцыятывы не даспелі, бо, як звычайна, у сваёй Айчыне для прарокаў месца не знаходзіцца.

Апошняя сустрэча з вучоным, да якога можна смела дапасоўваць эпітэт "адзін на мільён", адбылася ў жніўні 2012 года, калі я наведала Мікалая Ігнатавіча разам з прадстаўнікамі незалежнага Інстытута беларускай гісторыі і культуры. Было запісана інтэрв'ю, відэа да якога, на жаль, не атрымалася, але захаваўся аўдыёзапіс размовы. Праз некалькі дзён пасля гэтага, даслаўшы прафесару па электроннай пошце шэраг фотаздымкаў, атрымала такі адказ: "*Дарагая Ірына Міхайлаўна! Атрымаў Вашы здымкі і вельмі Вам удзячны. Яны паднялі мне настрой і вельмі павесялілі. Асабліва там, дзе мы з Вамі побач, і Вы такая мілая, а я такі смешны. Яшчэ раз дзякуй! У цэлым жа я не вельмі задаволены, бо толкам нічога і не сказаў. Нават пра свае ваенныя паходжанні нічога не распавёў, а яны ў мяне былі вельмі багатыя і на страх, і на весялосць. Станаўлюся, на жаль, ужо цалкам віртуальным і мяне зараз можна хіба што чытаць. Толькі так я яшчэ таго-сяго, здаецца, варты. Паглядзіце, калі ў Вас будзе вольны час, тэкст майго "Бляску і трагедыі ідэалу" (другое, так бы мовіць, "выданне") і падзяліцеся пры выпадку ўражаннем. Бо тэкст, як і яго аўтар, жыве толькі тады, калі яго чытаюць. Перадайце маё прывітанне і Вашым калегам, яны сімпатычныя хлопцы. Яшчэ раз удач Вам і добрага настрою! Ваш Крукоўскі*".

16 лістапада 2013 года Мікалаю Ігнатавічу Крукоўскаму споўнілася б 90 гадоў. Да свайго ўрачыстага юбілею выбітны навукоўца не дажыў зусім крыху, але гэтае сумленнае жыццё змясціла ў сабе цэлую эпоху памкненняў і надзей, змагання за будучыню Беларусі і сціплага змірэння перад водбліскам Вечнасці. Спадчыну Крукоўскага яшчэ належыць як след пераасэнсаваць нам, ягоным нашчадкам. Імаверна, што гэта адбудзецца не адразу, бо нездарма ж Ясенін сказаў: "Вялікае бачыцца на адлегласці".

Ірына ШУМСКАЯ.

ДА ВЕДАМА

Мікола Ігнатавіч Крукоўскі — доктар філасофскіх навук, прафесар, удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, аўтар шматлікіх манаграфій і артыкулаў, якія надалі яго імені еўрапейскую вядомасць.

Нарадзіўся 16 лістапада 1923 года на хутары каля вёскі Машкова Аршанскага раёна. Памёр 30 верасня 2013 года.

СКАНДАЛ

Атака на расійскую амбасаду

12 параненых паліцэйскіх, больш за паўтара дзясятка пацярпелых маніфестантаў, спаленыя будка аховы расійскай амбасады, вядомы твор мастацтва ды два аўтамабілі — так выглядаюць вынікі “Маршу незалежнасці”, арганізаванага ў цэнтры Варшавы правымі групоўкамі і палітычнымі рухамі. За тым, як праходзіла шэсце, назіраў Аляксандр ПАПКО. Яго матэрыял змешчаны на сайце “Польскага радыё для замежжа”.

Чарговы “Марш незалежнасці” быў сапсаваны бандытамі — заявіў міністр унутраных спраў Польшчы **Барталамей Сянкевіч.** Напад на амбасаду Расіі ён назваў *“беспрэцэдэнтным варварствам”.*

“За 24 гады існавання незалежнай Польшчы каля розных амбасад праходзілі дзясяткі маніфестацый. Аднак з нападам на тэрыторыю замежнага дыпламатычнага прадстаўніцтва мы сутыкнуліся ўпершыню. Такога варварства дагэтуль у Польшчы не было, — сказаў ён. — *Ніхто не быў у стане прадбачыць, што мы сутыкнёмся з такім здзічэннем і парушэннем усіх нормаў цывілізаванасці”.*

Міністр не выключыў, што паліцэйскія, якія не справіліся са сваімі абавязкамі па ахове правапарадку, панясуць адказнасць.

Ужо ў другі раз нацыяналістычныя рухі праводзяць 11 лістапада, у Дзень незалежнасці краіны, вялікую маніфестацыю. У гэтым годзе ў цэнтры Варшавы сабраліся некалькі дзясяткаў тысяч чалавек. Маніфестанты прanеслі па вуліцах нацыянальны сцяг даўжынёй у некалькі дзясяткаў метраў. Акрамя таго, у паветры луналі тысячы польскіх сцягоў.

Большая частка ўдзельнікаў маршу выглядала мірна. У асноўным гэта былі маладыя людзі — не толькі са сталіцы, але і з правінцыі.

“Я прыехаў на гэтую маніфестацыю, бо мне імпануюць ідэі Нацыянальнага руху. Трэба паказаць, што тых, якія жадаюць нацыянальнай, а не праеўрапейскай Польшчы, шмат. Мне перадусім не падабаецца сітуацыя на рынку працы, — кажа адзін з іх. — *Шмат маіх знаёмых вучацца ў Польшчы, а затым вымушаны выязджаць на Захад, бо не бачаць для сябе перспектыў. Трэба спыніць гэтую дэмаграфічную катастрофу, якая сёння адбываецца”.*

На маніфестацыю прыехалі ультраправыя з Італіі, Іспаніі, Славакіі, Харватыі. Сваёй колькасцю ды агрэсіўным выглядам вылучаліся апранутыя ў чорныя маскі актывісты венгерскай ультраправай партыі Jobbik.

Ужо праз 20 хвілін пасля пачатку маршу адбылася першая бойка. Сотні футбольных хуліганаў атакавалі левых радыкалаў, якія забарыкадзіраваліся ў будынку, кідаючы на нацыяналістаў з даху камяні і нават бутэлькі з “кактэйлем Молатава”. Былі падпалены два аўтамабілі. Толькі праз 20 хвілін паліцыя пры дапамозе гумовых куляў спыніла бойку.

Дэманстранты падышлі да расійскай амбасады. Выкрыкваючы антырасійскія лозунгі, маніфестанты падпалілі будку аховы, сметніцу і закідалі тэрыторыю амбасады фаерамі, бутэлькамі і камянямі. Паліцыя разагнала хуліганаў вадамётамі, газам і гумовымі кулямі. Улады забаранілі шэсце і загадалі яго ўдзельнікам разысціся.

Эксперты ўскладаюць адказнасць за беспарадкі на гарадскую адміністрацыю, якая дрэнна спланавала маршрут, на арганізатараў маршу, якія не кантралявалі яго ўдзельнікаў, а таксама на паліцыю, якая не забяспечыла ахову.

Польскі віцэ-прэм’ер **Януш Пехаціньскі** не выключае, што сумныя вынікі “Маршу незалежнасці” прывядуць да перагляду цяперашняга заканадаўства, якое датычыцца грамадскіх сходаў.

Аляксандр ПАПКО.

Извинения президента

Президент Польши **Бронислав Коморовский** извинился за погромы, устроенные националистами возле здания российского посольства в Варшаве во время “Марша независимости” 11 ноября. Соответствующее заявление глава государства сделал в эфире радиостанции ZET. Произошедшее около дипмиссии Коморовский назвал “абсолютным скандалом, который никак нельзя оправдать”.

Глава польского государства подчеркнул, что действиям погромщиков нет оправданий, и добавил, что существуют многочисленные силы, которые стремятся представить Польшу русофобским государством.

Беспорядки у посольства России в Варшаве произошли во время “Марша независимости”, который ежегодно устраивают польские националисты. Погромщики, в частности, сожгли российский флаг и расположенную возле здания дипмиссии полицейскую будку.

ПЕЧАЛЬНЫЙ ОТВЕТ

...И полетели в Москве дымовые шашки

Активисты оппозиционной партии “Другая Россия” устроили в среду, 13 ноября, ответную акцию протеста около посольства Польши в Москве. Как сообщила пресс-служба партии, в знак протеста активисты растянули баннер и бросили несколько дымовых шашек в сторону дипмиссии, требуя “относиться к России с уважением”.

Четверо участников акции были задержаны и доставлены в отделение полиции Пресненского района.

Полицейское оцепление около российского посольства в Варшаве во время марша националистов. 11 ноября 2013 года.

Задержание активистов “Другой России” у посольства Польши в России.

ПУЛЬС ПЛАНЕТЫ

Сторонников Мурси приговорили к 17 годам тюрьмы

Суд в Египте приговорил 12 сторонников свергнутого президента Мохаммеда Мурси к 17 годам тюрьмы за участие в массовой акции протеста в университете Аль-Азхар в конце октября. Их признали виновными в бандитизме, саботаже и нападении на административное здание университета.

В конце октября сотни студентов престижного исламского университета Аль-Азхар организовали акцию против военного переворота в Египте, которая позднее переросла в столкновения с полицией. Поддерживаемое египетской армией правительство арестовало уже несколько тысяч сторонников исламистского движения “Братья-мусульмане” с момента свержения президента Мурси в июле.

Продлены сроки полномочий миссии Квасьневского—Кокса

Миссии Евросоюза, которая ведет наблюдение за положением находящейся в заключении экс-премьера Украины Юлии Тимошенко, продлены сроки работы до 28—29 ноября — даты проведения саммита ЕС по “Восточному партнерству” в Вильнюсе.

Решение по миссии, которую возглавляют бывший президент Польши Александр Квасьневский и бывший председатель Европарламента Пэт Кокс, принял Европейский парламент.

Ранее стало известно, что в среду Верховной Раде Украины не удалось одобрить законопроект, который позволил бы отправить Тимошенко на лечение за границу. Украинский парламент снова обсудит этот вопрос 19 ноября.

Экс-президента ФРГ будут судить за взятку в 719 евро

В Германии начался суд над бывшим президентом ФРГ Кристианом Вульфом. Его обвиняют в получении личной выгоды от своего служебного положения в размере 719 евро. Речь идет о поездке Вульфа, в то время занимавшего пост главы Нижней Саксонии, на фестиваль “Октоберфест” в 2008 году.

По версии следствия, приятель Вульфа, кинопродюсер, оплатил счет за его проживание в отеле и совместный ужин, а также компенсировал другие расходы. Бизнесмену в рамках этого дела было предъявлено обвинение в даче взятки.

2013 год бьет температурные рекорды

2013 год “идет на рекорд” — он вошел в десятку самых теплых годов с начала наблюдений. По данным Всемирной метеорологической организации, концентрация парниковых газов в атмосфере достигла самого высокого уровня с начала эпохи индустриализации.

“Это последнее десятилетие было самым теплым за всю историю наблюдений. И то, что мы сегодня называем холодным годом, по сути жарче, чем самый теплый год до 1998-го. Это лишний раз подтверждает тот факт, что потепление не остановлено”, — заявил глава Всемирной метеорологической организации Мишель Жарро. Он обратил внимание и на рост концентрации в атмосфере парниковых газов, связанных с использованием ископаемых видов топлива. “Природа мстит человеку”, — считает Жарро, приводя в качестве примера разрушения, причиненные тайфуном “Хайян” на Филиппинах.

Самопиар по-канадски: наркозависимый мэр устроил шоу в горсовете Торонто

Отвечать за свои проступки придется мэру крупнейшего канадского города Торонто. Роб Форд признался, что в течение двух последних лет он употреблял наркотики. Городской совет, у которого нет полномочий снять мэра с должности, рекомендовал ему для начала взять больничный. Впрочем, дело не только в наркотиках: к Форду накопилось немало и других претензий.

Городскому совету Торонто потребовалась неделя, чтобы собраться с духом и все-таки попросить уйти в отставку того, кто своим поведением регулярно нарушает спокойное течение его деятельности. В том, что он покуривал крэк — это разновидность кокаина, особенно когда выпивал, мэр уже признавался.

Золотое похудение

В Объединенных Арабских Эмиратах прошел необычный, но вполне соответствующий национальной культуре конкурс — на “золотое похудение”. Вернее, необычными были, пожалуй, призы, выдаваемые наиболее успешным участникам: каждый потерянный килограмм конкурсантам обменяли на чистое золото. Оригинальное состязание вызвало небывалый ажиотаж среди жителей Дубая: в первые три дня было зарегистрировано более пяти тысяч участников. Всего из почти 10 тысяч человек до финала дошли чуть более трех тысяч.

Золото раздавалось согласно потерянным килограммам по нескольким “весовым категориям”: те, кто сбросил от одного до пяти килограммов, получили по одному грамму золота за каждый килограмм. Если участнику удавалось избавиться от пяти и более килограммов, количество золота удваивалось — два грамма за килограмм. Смельчакам, похудевшим на десять килограммов и больше, полагалось по три грамма.

Итоги приятно удивили организаторов марафона по сбрасыванию веса: 29 человек сбросили более 15 килограммов, пятеро — более 20. Одержавший победу 27-летний Ахмед эль-Шейх за время конкурса потерял 26 килограммов, за что в качестве награды получил 68 граммов золота, стоимость которого составляет более 2,7 тысячи долларов.

Бриллиант Pink Star продан за 83 миллиона долларов

Крупный розовый бриллиант, известный под именем Pink Star (“Розовая звезда”), продан за рекордную сумму на аукционе в Женеве — покупатель заплатил за него 83 миллиона долларов.

Размеры “Розовой звезды” — 2,69 см на 2,06 см, огранка овальная, вес — 59,6 карата.

Сообщается, что бриллиант купил **Исаак Вольф,** известный нью-йоркский огранщик, который решил переименовать его в Pink Dream — “Розовую мечту”. Сумма в 83 млн долларов, уплаченная за камень, включает в себя комиссионные аукционного дома Sotheby’s.

Ювелиры называют “Розовую звезду” самым крупным розовым бриллиантом из тех, что когда-либо выставлялись на продажу. “Камень действительно необычайно редкий”, — заявил проводивший аукцион глава европейского отделения Sotheby’s Дэвид Беннетт.

СТОП-КАДР

Вяртанне дамоў

У такой сітуацыі пасля тайфуну апынуліся мільёны філіпінцаў. ААН заклікае тэрмінова аказаць ім падтрымку.

ЛЮБОПЫТНО

Почему немцы и датчане довольны жизнью?

Финансовый кризис испортил настроение многим европейцам. В большинстве стран еврозоны, по данным Организации экономического сотрудничества и развития (ОЭСР), царит уныние. Но есть исключения. Радуются жизни, например, немцы и датчане.

Немцам кризис в еврозоне нипочем. Сейчас они чувствуют себя даже более счастливыми, чем до него. За минувшие пять лет доля граждан Германии, совершенно удовлетворенных своей жизнью, возросла с 53 до 61 процента. Таковы результаты исследования, проведенного ОЭСР. “Восемь процентов — это существенная величина, — считает заместитель директора статистического управления ОЭСР **Пауль Шрайер**. — Такой прирост не может быть случайностью”.

Главную причину он видит в благоприятной ситуации на немецком рынке труда. Люди, объясняет Шрайер, большую часть своего времени проводят на рабочем месте, и *“ситуация с занятостью плюс качество работы соответственно сказываются на удовлетворенности жизнью”,* отмечается на сайте “Немецкой волны”.

Аналитик **Штефан Вайк** из Института социальных исследований имени Лейбница изучает взаимозависимость удовлетворенности жизнью и доверия к правительству и прочим институтам власти.

Он установил, что, например, датчане более счастливы, чем большинство других европейцев. В Дании сравнительно высокие доходы населения. Но это не единственное объяснение датского феномена. Опыт многих стран показывает, что после того, как был достигнут определенный уровень жизни, дальнейший рост благосостояния не приводит к тому, что люди чувствуют себя более счастливыми.

Штефан Вайк называет наряду с материальными еще и общественные составляющие, объясняющие приподнятое настроение датчан. *“Это связано также и с тем,* — говорит он, — *что жители этой страны имеют высокий уровень доверия к государству и государственным учреждениям”.*

Такое доверие облегчает им решение возникающих экономических проблем. *“Риск остаться без работы,* — поясняет ученый, — *и в Дании довольно велик. Но люди верят, что в случае потери рабочего места они смогут легко найти новое”.*

В качестве противоположного примера Штефан Вайк приводит настроения, царящие в Польше, Чехии и других восточноевропейских странах. *“Люди в бывших социалистических государствах,* — говорит он, — *скептически относятся к демократическим институтам власти и чувствуют себя особенно несчастными — даже более несчастными, чем этого можно было бы ожидать при сегодняшнем уровне их доходов”.*

Германия, если верить исследованию ОЭСР, движется в настоящее время скорее к датской, чем к польской модели. Удовлетворенность своим положением приводит к росту доверия к правительству, что в свою очередь повышает радость жизни. Правда, в самой Германии счастливые люди живут не везде.

Согласно только что опубликованным результатам опроса, проведенного социологическим институтом Allensbach совместно с университетом во Фрайбурге, больше всего довольны своим положением жители на севере страны — в Шлезвиг-Гольштейне, Гамбурге и Нижней Саксонии. А вот в восточных федеральных землях — в бывшей ГДР — абсолютно счастливых людей меньше. Невелика их доля среди столичных жителей, а меньше всего — в федеральной земле Бранденбург, граничащей с Польшей.

Подготовил к печати Андрей РУСАКОВИЧ.

СЛЫШАЛИ?

КНР прокладывает новый Шелковый путь в Азии

В Китае всерьез заговорили о возрождении Великого шелкового пути. Этот проект, по мнению экспертов, напрямую пересекается с российскими интересами в регионе. Некоторые добавляют, что он фактически концептуально оформляет то, что уже свершилось: центральноазитские страны все глубже входят в орбиту влияния южного соседа, отдаляясь от соседа северного, отмечает Дмитрий Булин на сайте Би-Би-Си.

Он подчеркивает, что впервые с высоких трибун об “экономическом поясе Великого шелкового пути” заговорил лидер КНР Си Цзиньпин, выступая 7 сентября в Казахстане, в Университете имени президента республики Нурсултана Назарбаева. Мысль подхватили китайские СМИ. Через месяц газета “Жэньминь жибао”, являющаяся официальным печатным органом Коммунистической партии Китая, в нескольких публикациях описала суть и преимущества проекта.

“Идея “экономического пояса Шелкового пути” — это попытка соединить Центральную, Восточную, Южную и Западную Азию различными способами экономического сотрудничества”, — отмечал в одной из этих статей эксперт-международник Цзян И из Академии общественных наук Китая. В отличие от России и США, утверждали другие аналитики, мнение которых привела газета, КНР не стремится к региональному господству, не вмешивается во внутреннюю политику стран, а только налаживает экономические связи.

По части налаживания экономических связей Пекин осенью провел большую работу. В сентябре Си Цзиньпин отправился в турне по странам Центральной Азии, которое в китайской прессе назвали историческим. Из поездки он вернулся с подписанными контрактами на сумму более чем 60 млрд долларов. В Узбекистане он подписал 31 соглашение на 15,5 млрд долларов: контракты касаются добычи нефти, газа и золота. В Туркменистане, где добывают природный газ, Си подписал восемь соглашений на 7,6 млрд долларов. В Казахстане китайская компания China National Petroleum Company (CNPC) купила 8% акций нефтяного консорциума, разрабатывающего одно из месторождений в Каспийском море. Стоимость сделки составила 5 млрд долларов. В Киргизии Си подписал восемь соглашений на 5 млрд долларов. Среди совместных планов — строительство нового газопровода.

Что это, если не экспансия? Мысль об экономической экспансии Китая в регионе разделяет китаист Владимир Корсун из МГИМО. Он резюмирует: “К сожалению, экономический пояс Шелкового пути — уже не концепция, а реальность, данная нам в ощущениях”. Китайцы, по его словам, практически создали коридор — и автомобильный, и железнодорожный — от Гуаньчжоу до Амстердама в обход территории России. “У нас, может быть, и есть некие амбициозные планы в отношении Центральной Азии, но реальных ресурсов недостаточно. Китай уже привязал эти страны настолько, что они, быть может, и сами рады выбраться из его объятий и получить противовес в лице России”, — считает Корсун.

АРТ-ПРОЕКТ

Заборный художник

*Именно так некоторые теперь называют белорусского художника **Андрея Смоляка**, “Ожившие картины” которого уже больше полугода висят на заборе парка имени Челюскинцев. Смоляк не обижается и с улыбкой говорит, что выставка только добавила ему популярности: теперь узнают и просят автограф даже те, кто мало интересовался искусством и редко ходил в музеи.*

“Народная Воля” поинтересовалась, часто ли публика портит картины, которые висят под открытым небом.

Кто расписал Ларису Грибалеву?

Портрет певицы чуть не испортили краской из баллончика.

— Честно говоря, первое время мы сами беспокоились, что картины испортят: любителей дорисовать рожки у нас хватает, — *рассказывает Андрей Смоляк*. — Знаю, что некоторые репродукции, которые висели на заборе до моих работ, приходилось менять — они были испорчены народными художествами. На моих картинах тоже пытались “креативить”. Например, на портрете Ларисы Грибалевой из баллончика с краской поставили роспись, а через некоторое время ее кто-то закрасил. Еще на одной картине был небольшой порез, так люди его сами и заклеили! Даже инспектор из горисполкома, которая курирует этот проект, удивилась такому бережному отношению к картинам!

— Наверное, публике нравится этот проект, поэтому картины и не портят, — *высказывает свое мнение автор идеи “Оживших картин”, супруга известного художника Ольга Смоляк*. — И мы хотим высказать благодарность минчанам за то, что они так относятся к нашим “Ожившим картинам”.

Честно говоря, еще пару лет назад я и представить не могла, что такой проект может существовать у нас. Молодцы, конечно, экс-министр культуры **Павел Латушко** и бизнесмен **Олег Хусаенов**, организовавшие арт-проект *Zabor* под открытым небом. Думаю, это многих вдохновило. И мне кажется, люди полюбили это место и уже привыкли, что там висят картины. Без них забор уже будет выглядеть каким-то голым...

Искусство должно идти в народ. Не секрет, что у некоторых нет денег, настроения или возможности сходить в музей. А тут проходишь мимо — вот тебе выставка! Знаю, что некоторые туда не один раз ездили, до сих пор фотографируются на фоне картин. Люди сравнивают героев с их портретами, оценивают сходство, внимательно рассматривают все детали.

И приятно, что теперь свидания назначают не у центральных ворот парка, а у какой-то конкретной картины — сама слышала!

Обидно, когда слышишь: мол, это не белорусский проект! К сожалению, некоторые отказываются верить, что белорусы создают качественный продукт. И поэтому мне кажется, что этот проект обязательно должен продолжаться!

А что потом?

“Ожившие картины” Смоляка будут висеть на заборе парка имени Челюскинцев до декабря — про просьбам публики его продлили. Куда потом отправятся работы?

— В последнее время нам очень часто задают этот вопрос, — *говорит Смоляк*. — Можно было бы провезти эту выставку по другим городам Беларуси. Думаю, там тоже с удовольствием посмотрят. Может быть, баннеры просто раздарим всем участникам проекта — пусть забирают. Одним словом, конкретных предложений пока не было...

Но точно известно, что выставки на заборе будут продолжаться. И к Новому году здесь уже появится новый зимний проект.

КСТАТИ

Чем закончился суд Андрея Смоляка с Николаем Агурбашем?

Несмотря на то, что история с этим разбирательством длится уже довольно долго, ни одного судебного разбирательства еще не состоялось.

— Адвокаты нас сразу предупреждали, что эта история — не быстрая, — говорит Андрей Смоляк. *— Мы подали иск в суд о защите чести, достоинства и деловой репутации, заплатили пошлину, но теперь нужно, чтобы его получил Николай Агурбаш — он соответчик по этому делу. Ему уже дважды отправляли документы из суда, однако не ясно, получал он их или нет. Если в третий раз от него не будет никаких вестей, дело будет рассматриваться без него.*

Напомним, что весь сыр-бор разгорелся из-за того, что в одном из своих интервью для белорусской прессы Агурбаш поделился некоторыми подробностями семейной жизни с певицей и крестницей Смоляка Анжеликой Агурбаш (дело было еще до их официального развода). Не обошел он своим вниманием и семейство Смоляков. Ольга и Андрей, не дождавшись извинений и опровержения в газете некоторых пассажей российского миллионера, решили отстаивать свое доброе имя в суде.

Марина КОКТЫШ.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Лявон БАРШЧЭЎСКІ

Пра словы матчыны з Вушаччыны

Беларуская мова ўвайшла ў маё жыццё змалку. Кожнае лета бацькі выпраўлялі мяне пажыць у бабулі, у вёсцы Галякова. Знаходзіцца яна за якія трыццаць кіламетраў на паўночны захад ад майго роднага Полацка, зусім побач з Кушлікамі — тымі самымі Кушлікамі, у бітве каля якіх аб’яднанае войска Вялікага Княства Літоўскага і Польскай Кароны ў лістападзе 1591 года нанесла сакрушальную паразу палкам маскоўскага князя Івана Хаванскага.

Калі я быў малы, ніхто ў бабулінай вёсцы, зразумела, пра тую слаўную бітву нічога не чуў... Затое маё вуха чула ад кушлікоўцаў і галякоўцаў:

— ...А ён без галошаў у *вайлаках* ідзець...

— *Забарсні* шнуркі, а то наступіш...

— А во, і ў *ісподках* рукі пакалелі...

— Няможна, штоб *кусанікі* на стале аставаліся...

— Ужэ ж і *машарнікі* па мху пашлі...

— Пакоціцца *пакато*, не дагоніць ніхто...

— А гэны *паўшабэлак* дык усё пад нагамі круціцца...

— Лёнік, сходзі прынясі *халадзёнкі*...

Словы “вайлакі” (валёнкі), “забарснуць” (зашнураваць), “ісподкі” (споднія рукавічкі), “кусанік” (недаедзеная скіба), “машарнікі” (грыбы махавікі), “пакато” (кола), “паўшабэлак” (вісус), “халадзёнка” (халодная вада, якой абдаюцца ў лазні) і яшчэ шмат якія я ўведаў не са слоўнікаў: мала таго, думаў, што па-беларуску так “правільна” і будзе. Прыйшоў час, калі чытае ў дзяцінстве я пачаў шукаць па слоўніках, якіх так багата ў маёй хатняй бібліятэцы, ды шмат што там мне не траплялася.

І вось мінскае выдавецтва “Кнігазбор” нарэшце надрукавала кнігу, дзе я тыя словы пазнаходзіў, дзе вярнуўся ў полацкую вёску, дзе маім сябрукам у дзіцячых гульнях, у выездах у начное, у працы на сенакосе было не сорамна гаварыць “па-свойму”, “па-полацку”, па-беларуску. У назве згаданай кнігі слова *полацкі*, аднак, няма. Радзіма аўтара гэтай кнігі, выбітнага Паэта і Чалавека сучаснасці Рыгора Барадуліна — недалёкая ад Полацка Вушаччына, таму на тытульнай старонцы чытаем: “Вушацкі словазбор”. І гэта слушна. Да вываду вушацкіх моўных скарбаў у шырокі свет спрычыніліся Арцём Вярыга-Дарэўскі і Фелікс Тапчэўскі, Пятрусь Броўка і Еўдакія Лось, урэшце Сяргей Законнікаў і *сам* Васіль Быкаў. І ўсё-такі, згадваючы добрым словам папярэднікаў Рыгора Барадуліна, ва ўзроўні свядомага і падсвядомага ўспрымання нашай старадаўняй мовы знайсці роўнага яму *моўнага чараўніка* проста немагчыма. У прадмове да “Вушацкага словазбору” паэт Уладзімір Някляеў так і піша: “Для таго, каб мы не зніклі, Бог пасылае нам такіх чараўнікоў, як Рыгор Барадулін, які й боскімі малітвамі, і паганскімі заклёнамі... аберагае нашу мову, а значыць, і народ...” Напраўду, кніжка дзядзькі Рыгора нараджалася праз падслухоўванне (у мамы Акуліны Іванаўны, вушацкіх суседзяў і проста знаёмых і малазнаёмых людзей), натаванне і... варажбіцтва аўтара на працягу паўстагоддзя. У ёй мы знойдзем і полацка-вушацкія словы, прыклады якіх я ўжо называў, і запамінальныя ўстойлівыя выразы, і параўнанні, і дасціпныя прыказкі, прымаўкі ды загадкі. Тут жа непаўторныя тлумачэнні дат народнага календара, дзіцячых гульняў, прыкмет, кухарскіх і народналекарскіх таямніц... Заглыбляючыся далей у кніжку, выганяеш з сябе ўсялякі пафас, які не да месца, калі гарэзіць, віруе, чаруе жывая мова, якая хіба можа *цяпер* памерці? Прыгаворкі, жартаўлівыя і сур’ёзныя зычэнні, праклёны і грозьбы, “пад’ялдычкі”, “цвялілкі”, “прыгаворкі пад скокі”, прыпеўкі ідуць адна за адной, прымушаюць або захоплена ўсклікваць, або выбухаць смехам:

Лахі пад пахі ды бягом.
Як вераб’ю на памінкі.
Падторкнуўся, як чорт
з каўшом пад брагу.
Аднаму дагадзіш,
а пяцёх угаладзіш.
На чужое шчасце
й мухай не ўпасці.
Як пойдзе Кітай,
дык усё кідай.
Сей у гразь, будзеш князь.
На душы хоць г... сушы.
Каб яму цёпла ў пекле было.
Хай табе зубы ў роце
будуць лішнія.
Хлеб-соль! — Ядзім ды свой...

Газетны фармат не надта прыдатны для таго, каб тут цытаваць узоры народнай мудрасці, забароненыя ў савецкі час, — грубаватыя, нярэдка з эратычным падтэкстам, у якіх, аднак, няма ані каліва пошласці або ханжаства...

Апошнім часам не-не, а даводзіцца праглядаць форумы папулярных беларускіх сайтаў. Часам здзіўляешся, якой нянавісцю да беларускай мовы і яе носьбітаў прасякнуты выказванні некаторых інтэрнэтваяроў. Пры гэтым іх быццам бы расійская мова зазвычай вельмі бедная, граматычна неаформленая.

Сваім “Вушацкім словазборам” Рыгор Барадулін дае годны і пераканаўчы адказ такім дзеячам: беларускі народ стварыў гэткія моўныя скарбы, якія не будуць патрабаваць абаронцаў, а будуць сведчыць за сябе і стагоддзі, і тысячагоддзі наперад. Часцінку гэтых скарбаў, рупна сабраную Рыгорам Барадуліным і апрацаваную ўкладальніцай кніжнай версіі Наталляй Давыдзенка, сёння кожны ахвотны можа ўдамавіць у сябе: кніга “Вушацкі словазбор Рыгора Барадуліна” пакуль што ёсць у продажы ў буйнейшых кнігарнях краіны.

НЕСТАНДАРТ

Адам ГЛОБУС:
«За сталом Караткевіча павінен сфатаграфавацца кожны культурны беларус!»

Кнігарня “ЛогвінаЎ” абвясціла конкурс на лепшы здымак са сталом выдатнага беларускага пісьменніка Уладзіміра Караткевіча. Герой лепшага здымка атрымае 700.000 беларускіх рублёў.

Чаму не мільён?

На гэтае і некаторыя іншыя пытанні “Народная Воля” папрасіла адказаць літаратара, выдаўца і мастака Адама Глобуса, які не так даўно перадаў стол Караткевіча ва ўласнасць кнігарні. Дарэчы, Глобус — адзін з тых, хто будзе вызначаць пераможцу.

— Ці шмат фотаздымкаў прайшло праз рукі журы?

— Фатаграфуюцца і вядомыя, і маловядомыя людзі. Але яшчэ не так шмат, бо акцыя толькі набірае абароты. Бо трэба ж не проста зайсці і сфоткацца. Галоўная ўмова — каб на здымку была заўважна нейкая ўрачыстасць, а для гэтага трэба падрыхтавацца. Карацей, насамрэч гэта даволі складаны конкурс. Мужчынам, канешне, прасцей: апрануў белую кашулю, гальштук, сфатаграфаваўся і ўсё. А жанчына пакуль перабярэ ўвесь свой гардэроб...

На мой погляд, кожны культурны беларус павінен зрабіць здымак за сталом Караткевіча. Калі не сфатаграфаваўся, значыць, недастаткова культуры *(смяецца).*

— А хто фатаграфуе? Чым прываблівалі вядомых фатографаў?

— Усё робім саматугам. Калі некаму пашанцуе сфатаграфавацца ў прафесійнага фатографа — выдатна. А хто зробіць здымак на мабільнік — таксама ўхваляецца.

— Вы аб’явілі, што пераможца атрымае 700 тысяч. Адкуль такая лічба? Чаму не мільён і не паўмільёна?

— Мы скінуліся з уладальнікам кнігарні Ігарам Логвінавым і падумалі, што 500 тысяч — гэта малавата, а мільён — гэта казіно патыхае, дый сёння паўсюль гэтыя мільёны... Таму вырашылі так. І такую суму атрымаць за фотаздымак, думаю, прыемна.

— Калі плануецца падвесці вынікі акцыі?

— Мы вырашылі працягнуць конкурс на месяц. Калі раптам справа пачне раскручвацца — падоўжым. Але цяпер стол стаіць пасярод кнігарні, і для іх гэта таксама не вельмі зручна. Таму трэба пасп яшацца!

Марына КОКТЫШ.

ЯК ГЭТА БЫЛО

У сваім інтэрнэт-дзённіку Адам Глобус даў кароценькую абвестку: *“Аддам стол Караткевіча ў добрыя рукі”.*

У свой час Караткевіч аддаў свой стол бацьку Глобуса, пісьменніку Вячаславу Адамчыку. Доўгі час ён захоўваўся на лецішчы Адамчыкаў, пакуль Глобус не вырашыў, што гэты артэфакт мусіць належаць не прыватнай асобе, а грамадству.

Адам Глобус паставіў толькі адну ўмову: стол павінен застацца ў Мінску, дзе жыў і працаваў Уладзімір Караткевіч.

“*Постаць нацыянальнага маштабу трэба ўшанаваць у сталіцы краіны*, — патлумачыў ён у адным са сваіх інтэрв’ю. — *А то музей Быкава — у вёсцы, куды цяжка дабрацца, музей Караткевіча — у Оршы... Добра, калі гэта ў дадатак, калі гэта філіялы сталічнага музея. А калі не, дык такая акалічнасць збівае маштаб асобы, зводзячы яе значэнне да рэгіянальнага ўзроўню. Тым больш што Уладзімір Караткевіч менавіта ў Мінску пражыў усё жыццё і тут напісаў свае славутыя творы...”*

У жніўні гэтага года Глобус перадаў стол кнігарні *“ЛогвінаЎ”* .

“Туды прыходзіць шмат людзей, і нарэшце кнігарня і галерэя будуць мець нейкую сакральную рэч, звязаную з беларускай літаратурай”, — пракаментаваў ён.

Адам Глобус і сам апрануў гальштук, белую кашулю і папазіраваў фатографу. Свой здымак ён выклаў у інтэрнэт з подпісам: “Падтрымай беларускую культуру — сфатаграфуйся за сталом нашага Караткевіча!”

ЗАПРАШЭННЕ

Калекцыя песень ад Сяргея Панізьніка

17 лістапада ў галерэі сучаснага мастацтва “Ў” — прэзентацыя дыска аўтэнтычных песень “Пад ясну зарыцу” па матэрыялах аўдыёкалекцыі вядомага беларускага паэта Сяргея Панізьніка.

— Калі слухаю голас мамы, адчуваю, як яна ўсміхаецца. Я ж узяўся за магнітафон “Рамантык”, бо паведамілі, што адправяць служыць як вайсковага журналіста аж у групу войскаў — на далёкую чужыну, — распавядае гісторыю стварэння калекцыі Сяргей Панізьнік. — *Таму набіраўся ў запас беларускасці — і ў песенным маўленні. Ішлі да магнітафона пяюхі і ў вёсцы Лявонпаль, і на хутары Бабышкі, што на Міёршчыне, не толькі з ахвотаю, смеласцю, а з ганаровым абавязкам пакінуць тое, што яны памятаюць, паказаць тое, што ўмеюць. Бо, як выгукнула без горычы, а мо й з гонарам 72-гадовая Вольга Грэцкая: “Наш дзень — век!”*

Аўдыёкалекцыю Сяргея Панізьніка можна назваць сапраўднай анталогіяй спеваў. Аўтар запісаў імкнуўся максімальна поўна зафіксаваць усё, што захавала выдатная памяць спявачак, на дыску шмат калядных, купальскіх, валачобных, вясельных і радзінных песень. Сёння гэта выдатны матэрыял для ўзнаўлення святаў і добрая дапамога аматарам традыцыйных сямейных імпрэз.

СПЕШИТЕ ВИДЕТЬ!

Фарфор на пуантах

В Театре оперы и балета — легендарная выставка “Фарфор на пуантах. Искусство Lladro в лучших театрах мира”.

Даже трудно поверить, что все это сделано из фарфора.

Ранее выставка художественного фарфора из Валенсии уже прошла в Большом театре в Москве и Михайловском в Санкт-Петербурге. Организатором мероприятия в белорусской столице выступила Группа СКВИРЕЛ.

“*Минск — третий по счету город, куда мы привезли нашу коллекцию. Выбор определен двумя важными обстоятельствами,* — цитирует www.press-release.by слова вице-президента компании Lladro **Анхелеса Льядро**. — *Мы надеемся, что искушенный белорусский зритель сможет по достоинству оценить красоту “Фарфора на пуантах”.*

Большинство выставленных статуэток — достояние коллекции исторического фарфора Музея Lladro. Эмблемой экспозиции, одной из ее жемчужин стало уникальное произведение “Сущность танца”, созданное скульптором Хосе Хавьером Малавия специально для выставки “Фарфор на пуантах”.

Некоторые статуэтки выполнены ограниченным тиражом. Стоимость малюсенькой фарфоровой балерины может достигать десятков тысяч евро!

“Представленная коллекция относится к высокому фарфору, который особенно интересует изысканных ценителей: искусствоведов, музейных работников, коллекционеров. Стоимость одной работы может достигать десятков тысяч евро, — говорит Председатель правления Группы СКВИРЕЛ **Дмитрий Лазарь**. — *В то же время наш опыт показывает, что искусство испанского фарфора на редкость гармонично и доступно широкой публике. Уверен, выставка станет настоящим событием в культурной жизни Минска”.*

Знаете ли вы, что...

История Lladro насчитывает 60 лет. Статуэтки создаются мастерами вручную и по сложности и вниманию к мельчайшим деталям вполне сопоставимы с работами скульпторов. Фарфор Lladro выставлен в качестве постоянных экспонатов в Эрмитаже, Королевском музее искусства и истории в Брюсселе, Национальном музее керамики в Валенсии и многих других. К работе над коллекциями привлекаются художники, дизайнеры и скульпторы с мировыми именами, в частности Хайме Айон и Бодо Сперлайн. Многие фигуры выполнены ограниченным тиражом и существуют в мире лишь в нескольких экземплярах.

Народная Воля http://www.nv-online.info
15 ЛІСТАПАДА 2013 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 18 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.15 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.40, 22.55 "Зона X".
09.10 "В центре внимания".
10.00 "Соло на саксофоне". Худ.фильм.
12.10 "День в большом городе".
13.20 "Клуб редакторов".
14.10 "Вокруг планеты".
15.15, 18.40 "Новости региона".
15.25 "Журналистское расследование".
15.55 "Завтра — это мы!".
16.25 "Все путем!".
16.50 "Васильки для Василисы". Худ.фильм.
19.20 "Арена".
19.55 "Форум".
21.00 "Панорама".
21.45 "Шулер". Сериал.
23.30 "День спорта".
23.45 "Профессионал". Худ.фильм.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Контуры".
10.05 "Жить здорово!".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Закрытая школа". Сериал.
12.10 "Самый лучший муж".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Наедине со всеми".
16.15 "Понять. Простить".
16.55 "Давай поженимся!".
18.20 "Обратный отсчет".
19.00 "Жди меня".
20.00 "Время".
21.05 "Позиция".
22.05 "Жить в кайф". Концерт Макса Коржа.
23.30 "Омен". Худ.фильм.
01.30 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.00 "Картина мира".
10.55 "Погода на неделю".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Утренняя почта".
12.00 "Прямой эфир".
13.00 "Молния-убийца".
13.50, 16.50, 19.50, 22.30 "Новости — Беларусь".
14.30 "1000 мелочей".
15.10 "О самом главном".
15.55 "Особый случай".
17.10 "Искатели".
18.05 "Ефросинья. Таежная любовь". Сериал.
18.55 "Тайны института благородных девиц". Сериал.
20.40 "Пилот международных авиалиний". Сериал.
22.40 "Земский доктор. Возвращение". Сериал.
00.30 "Шум земли".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.40, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.10 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.15 "Дело вкуса".
15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.40 "Говорим и показываем".
19.35 "Шеф-2". Сериал.
21.25 "Пятницкий. Глава третья". Сериал.
23.35 "Игра". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30 "Неделя".
09.40 "Большой завтрак".
10.20 "Дальние родственники".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Такова судьба".
12.30 "Джейми: в поисках вкуса".
13.00 "Репортерские истории".
13.50 "Большой город".
14.30 "Звездный ринг".
15.45 "Другая страна".
16.20 "Наше дело".
16.50 "По закону".
18.30 "Великие тайны. Жизнь во Вселенной".
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Поющие города". Дневник.
20.30 "Последнее завещание Нобеля". Худ.фильм.
23.00 "Военная тайна".
00.45 "Адмирал". Сериал.

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Двое из ларца". Сериал.
10.10 "Навіны надвор'я".
10.50, 00.05 "Следствие ведет Да Винчи". Сериал.
12.00 "Под грифом "Известные".
12.35 "Необыкновенные приключения Карика и Вали". Худ.фильм.
14.50 "Механик". Худ.фильм.
16.40 "Белорусское "Времечко".
18.55 "Больше, чем любовь". Худ.фильм.
21.25 "КЕНО".
21.30 "Интерны". Сериал.
23.05 "Реальные пацаны". Сериал.

Мир

05.00 "Пять минут до метро". Сериал.
06.35 Мультфильмы.
07.05 "Тик-так".
07.20 "Обручальное кольцо". Сериал.
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
09.10 "Отпуск, который не состоялся". Худ.фильм.
10.30, 00.35 "Свои люди".
10.55 "Вместе".
11.45 "Общий рынок".
12.20 "Клон". Сериал.
14.10 "В мире чудес".
15.20, 22.05 "Слово за слово".
17.20 "Бумеранг из прошлого". Сериал.
18.25 "Беларусь сегодня".
19.00 "Конвой PQ-17". Сериал.
21.25 "Акценты".
21.40 "Реальный мир".
23.00 "Тайная стража. Невидимки в городе". Сериал.

Беларусь 3

07.30 "Дабранак".
08.00, 12.15, 19.10, 00.10 "Калейдаскоп".
08.05, 12.20, 00.20 "Год у гісторыі".
08.20 "Аляксандр Мядзведзь".
08.55 "Лабірынты".
09.20 "Росчырк часу".
09.35, 22.25 "Раскол". Серыял.
10.25, 22.00 "Дыя@блог".
10.55 "Трактарысты". Маст.фільм.
12.35, 23.45 "Святло далёкай зоркі".
13.05, 23.20 "Аўтограф".
13.30 "Адступнік".
14.00 "Цуды прыроды".
14.25 "Палескі пачастунак".
14.40 "На беразе ракі Фантанкі".
15.15 "Крыж на зямлі і поўня ў небе". Маст.фільм.
16.40 "Наперад у мінулае".
17.10 "Камертон".
17.35 "Сінематэка".
18.20 "Скарбніца Брэстчыны".
18.50 "Аляксей Саўрасаў".
19.20 "Падкідыш". Маст.фільм.
20.30 "Калыханка".
20.50 "Магіла льва". Маст.фільм.

Белсат

07.00 "Зона "Свабоды".
07.30 "Алег Бябенін: Я застануся". Дак.фільм.
07.50 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
08.15 "Дом". Серыял.
18.00 "Кароль-вінароб". Серыял.
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.00, 19.30, 20.00 "Навіны".
19.15 "Агляд медыяў".
19.20 "Агляд падзей культуры".
19.25 "Dэвайс".
19.40 "Размова".
19.55 "Рэпартаж Euronews".
20.30 "Два на два".
21.00, 00.05 "Аб'ектыў".
21.25 "Непахаваны". Маст.фільм.
23.30 "Невядомая Беларусь". "Цівалі". Дак.фільм.

ВТОРНИК, 19 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.30 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.40, 23.10 "Зона X".
09.10, 17.35 "Сердце Марии". Сериал.
10.05, 19.55 "Такая обычная жизнь". Сериал.
11.00 "Будь в тонусе".
12.10 "День в большом городе".
13.20, 22.45 "Шулер". Сериал.
14.25 "Terra incognita. Беларусь неизвестная".
15.15, 18.40 "Новости региона".
15.25 "Арена".
15.45, 00.20 "Джамайка". Сериал.
16.50 "Здоровье".
19.20, 00.00 "Сфера интересов".
21.00 "Панорама".
23.45 "День спорта".

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Закрытая школа". Сериал.
12.10 "Самый лучший муж".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Наедине со всеми".
16.15 "Понять. Простить".
16.55 "Давай поженимся!".
18.20 "Наша Белараша".
18.50 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 "Дневник памяти". Худ.фильм.
23.20 "В доме отца".
00.55 "Ночные новости.

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.40 "Дело следователя Никитина". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 22.30 "Новости — Беларусь".
14.30 "1000 мелочей".
15.10 "О самом главном".
15.55 "Особый случай".
17.10 "Право на правду". Сериал.
18.05 "Ефросинья. Таежная любовь". Сериал.
18.55 "Тайны института благородных девиц". Сериал.
20.40 "Пилот международных авиалиний". Сериал.
22.40 "Земский доктор. Возвращение". Сериал.
00.30 "Специальный корреспондент".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.40, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.10 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.10 "Дело вкуса".
15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.40 "Говорим и показываем".
19.35 "Шеф-2". Сериал.
21.25 "Пятницкий. Глава третья". Сериал.
23.35 "Игра". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00, 13.50, 20.15 "Поющие города". Дневник.
09.15 "Великие тайны. Жизнь во Вселенной".
10.15 "Смотреть всем!".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Слово женщине". Сериал.
12.30 "Джейми: в поисках вкуса".
13.00 "Центральный регион".
14.05 "Поющие города". Полуфинал.
16.05 "Дальние родственники".
16.50 "По закону".
18.30 "Нам и не снилось".
20.00 "Столичные подробности".
20.30 "Фантоцци берет реванш". Худ.фильм.
23.00 "Живая тема".
00.00 "Автопанорама".
00.25 "Адмирал". Сериал.

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Двое из ларца". Сериал.
10.15 "Тело человека".
10.55 "Репортер "Белорусского времечка".
11.50 "Следствие ведет Да Винчи". Сериал.
12.55 "Выше крыши".
13.55, 21.30 "Интерны". Сериал.
15.30, 23.00 "Реальные пацаны". Сериал.
16.40 "Белорусское "Времечко".
18.55 Хоккей. КХЛ. "Салават Юлаев"—"Динамо" (Минск).
21.25 "КЕНО".
23.55 Футбол. U-21. Отборочный матч. Беларусь—Армения.

Мир

09.10 "Сорок первый". Худ.фильм.
10.50, 00.35 "Свои люди".
11.15 "Новости Содружества. Культура".
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
12.20, 02.30 "Клон". Сериал.
14.10 "В мире чудес". Док.фильм.
15.20, 22.05 "Слово за слово".
16.20 "Танго с ангелом". Сериал.
18.25 "Союзники".
19.00 "Конвой PQ-17". Сериал.
21.25 "Акценты".
21.40, 04.25 "Реальный мир".
23.00 "Тайная стража. Невидимки в городе". Сериал.
01.00 "Отпуск, который не состоялся". Худ.фильм.

Беларусь 3

07.30 "Дабранак".
08.00, 12.00, 18.55, 00.25 "Калейдаскоп".
08.05, 12.10, 00.30 "Год у гісторыі".
08.20 "Свет прыроды".
08.55 "Творцы".
09.35, 22.40 "Раскол". Серыял.
10.25, 22.10 "Дыя@блог".
10.55 "Падкідыш". Маст.фільм.
12.25, 00.00 "Святло далёкай зоркі".
12.50, 23.30 "Аўтограф".
13.25 "Скарбніца Міншчыны".
13.50 "І смех, і бяда". Маст.фільм.
14.30 "Невядомы Напалеон".
15.00 "Найменні і вобразы".
15.15 "Магіла льва". Маст.фільм.
16.35 "У рэху імені твайго...".
16.50 "Цуды прыроды".
17.15 "Я кахаю цябе...".
17.35 "Камертон".
18.00 "Карані".
18.35 "Імгненні музейнай цішыні".
19.05 "Сэрцы чатырох". Маст.фільм.
20.30 "Калыханка".
20.50 "Вянок санетаў". Маст.фільм.

Белсат

07.00, 19.00 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
08.30 "Два на два".
08.55, 21.00, 22.50 "Аб'ектыў".
18.00 "Гульня ў вайнушку". Дак.фільм.
18.40 "Моўнік".
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.15 "Агляд медыяў".
19.20 "Агляд падзей культуры".
19.25, 19.50 "Рэпартаж Euronews".
19.30, 20.00 "Навіны".
19.40 "Размова".
20.30 "Над Нёмнам".
20.45 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
21.25 "Тэра постсаветыка. Грузінская паліцыя". Дак.фільм.
21.50 "Белая візітоўка". Серыял.

СРЕДА, 20 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.30 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.40, 23.10 "Зона X".
09.10, 17.35 "Сердце Марии". Сериал.
10.05, 19.55 "Такая обычная жизнь". Сериал.
11.00 "Будь в тонусе".
12.10 "День в большом городе".
13.20, 21.45 "Шулер". Сериал.
14.30 "Terra incognita. Беларусь неизвестная".
15.15, 18.40 "Новости региона".
15.25, 00.20 "Джамайка". Сериал.
16.35 "Земельный вопрос".
17.05 "БеларусьLIFE".
19.20, 00.00 "Специальный репортаж".
21.00 "Панорама".
23.50 "День спорта".

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Закрытая школа". Сериал.
12.10 "Самый лучший муж".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Наедине со всеми".
16.15 "Понять. Простить".
16.55 "Давай поженимся!".
18.20 "Наша Белараша".
18.50 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 "Следы апостолов". Сериал.
23.35 "Белая ночь, нежная ночь...". Худ.фильм.
01.35 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.40 "Дело следователя Никитина". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 22.30 "Новости — Беларусь".
14.30 "1000 мелочей".
15.10 "О самом главном".
15.55 "Особый случай".
17.10 "Право на правду". Сериал.
18.05 "Ефросинья. Таежная любовь". Сериал.
18.55 "Тайны института благородных девиц". Сериал.
20.40 "Пилот международных авиалиний". Сериал.
22.40 "Земский доктор. Возвращение". Сериал.
00.30 "Черные мифы о Руси. От Ивана Грозного до наших дней".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.40, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.10 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.15 "Дело вкуса".
15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.40 "Говорим и показываем".
19.35 "Шеф-2". Сериал.
21.20 "Пятницкий. Глава третья". Сериал.
23.35 "Игра". Сериал".

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00, 13.50, 20.15 "Поющие города". Дневник.
09.15, 18.30 "Нам и не снилось".
10.05 "Автопанорама".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Слово женщине". Сериал.
12.30 "Джейми у себя дома".
13.00 "Минск и минчане".
14.05 "Фантоцци берет реванш". Худ.фильм.
15.40 "Живая тема".
16.50 "По закону".
20.00 "Столичные подробности".
20.30 "Красотки". Худ.фильм.
23.00 "Секретные территории".
00.00 "Добро пожаловаться".
00.25 "Адмирал". Сериал.

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Двое из ларца". Сериал.
10.15 "Великолепная семерка".
10.50, 00.10 "Следствие ведет Да Винчи". Сериал.
12.20 "Я помню...". Худ.фильм.
14.05, 21.35 "Интерны". Сериал.
15.35, 23.10 "Реальные пацаны". Сериал.
16.40 "Белорусское времечко".
18.55 "Снайпер-2. Тунгус". Сериал.
20.40 "Империя песни".
21.25 "Спортлото 5 из 36".
21.30 "КЕНО".

Мир

05.00 "Пять минут до метро". Сериал.
06.35 Мультфильмы.
07.05 "Тик-так".
07.20 "Обручальное кольцо". Сериал.
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
09.15 "Поздняя встреча". Худ.фильм.
10.45, 00.35 "Свои люди".
11.10 "Общий интерес".
11.35 "Беларусь сегодня".
12.20, 02.45 "Клон". Сериал.
14.10 "В мире каменных джунглей".
15.20, 22.05 "Слово за слово".
16.20 "Танго с ангелом". Сериал.
18.25 "Секретные материалы".
19.00 "Конвой PQ-17". Сериал.
21.25 "Акценты".
21.40, 04.25 "Реальный мир". Док.фильм.
23.00 "Тайная стража. Смертельные игры". Сериал.
01.00 "Сорок первый". Худ.фильм.

Беларусь 3

07.30 "Дабранак".
08.00, 12.20, 18.30, 00.20 "Калейдаскоп".
08.05, 12.25, 18.35, 00.25 "Галасы з мінулага.
08.15, 12.30, 00.30 "Год у гісторыі".
08.25, 18.00 "Полета вольное упорство...".
09.00 "Слуцкія паясы. Тайныя знакі".
09.35, 22.35 "Раскол". Серыял.
10.25, 22.05 "Дыя@блог".
10.50 "Сэрцы чатырох". Маст.фільм.
12.45, 23.50 "Святло далёкай зоркі".
13.15, 23.25 "Аўтограф".
13.45 "Тэлевёрсты".
14.25 "Сямейны альбом".
14.40 "Вочы вады".
15.15 "Вянок санетаў". Маст.фільм.
16.45 "Таямніца душы".
17.15 "Палескі пачастунак".
17.30 "Свет прыроды".
18.45 "Аляксандр Неўскі". Маст.фільм.
20.30 "Калыханка".
20.50 "Гамлет Шчыгроўскага павету". Маст.фільм.

Белсат

07.00, 19.00 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
08.30 "Над Нёмнам".
08.45 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
09.00, 21.00, 23.25 "Аб'ектыў".
17.50 "Агнём і мячом". Серыял.
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.15 "Агляд медыяў".
19.20 "Агляд падзей культуры".
19.25, 19.50 "Рэпартаж Euronews".
19.30, 20.00 "Навіны".
19.40 "Размова".
20.30 "Маю права". "Што рабіць, калі дзяржава парушае вашы правы?".
20.50 "Моўнік".
21.25 "Глыбокая вада-2". Серыял.
22.10 "Zeroes Heroes".
22.45 "Гульня ў вайнушку". Дак.фільм.

ЧЕТВЕРГ, 21 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.30 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.40, 23.10 "Зона X".
08.45 Слово Митрополита Тадеуша Кондрусевича на праздник Введения во храм Пресвятой Богородицы.
09.10, 17.35 "Сердце Марии". Сериал.
10.05, 19.55 "Такая обычная жизнь". Сериал.
11.00 "Будь в тонусе".
12.10 "День в большом городе".
13.20, 22.00 "Шулер". Сериал.
14.30 "Terra incognita. Беларусь неизвестная".
15.15, 18.40 "Новости региона".
15.25, 00.20 "Джамайка". Сериал.
16.30 "Коробка передач".
17.00 "Тайны следствия".
19.20, 00.00 "Сфера интересов".
21.00 "Панорама".
23.50 "День спорта".

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Закрытая школа". Сериал.
12.10 "Самый лучший муж".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Наедине со всеми".
16.15 "Понять. Простить".
16.55 "Давай поженимся!".
18.20 "Наша Белараша".
18.50 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 "Следы апостолов". Сериал.
23.25 "Следы апостолов. Послесловие".
00.15 "День, когда убили Кеннеди".
01.15 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.40 "Дело следователя Никитина". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 22.30 "Новости — Беларусь".
14.30 "1000 мелочей".
15.10 "О самом главном".
15.55 "Особый случай".
17.10 "Право на правду". Сериал.
18.05 "Ефросинья. Таежная любовь". Сериал.
18.55 "Тайны института благородных девиц". Сериал.
20.40 "Пилот международных авиалиний". Сериал.
22.40 "Земский доктор. Возвращение". Сериал.
00.30 "Поединок".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.35 "Спасатели".
09.05 "Медицинские тайны".
09.35, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.10 "Сегодня".
10.55 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.15 "Дело вкуса".
15.40, 18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.35 "Говорим и показываем".
19.35 "Шеф-2". Сериал.
21.20 "Пятницкий. Глава третья". Сериал.
23.35 "Игра". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00, 13.50, 20.15 "Поющие города".
09.15, 18.30 "Нам и не снилось".
10.05 "Добро пожаловаться".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Слово женщине". Сериал.
12.30 "Джейми у себя дома".
13.00 "Приключения дилетанта".
14.05 "Красотки". Худ.фильм.
15.50 "Представьте себе".
16.50 "По закону".
20.00 "Столичные подробности".
20.30 "Одиночество крови". Худ.фильм.
23.00 "Тайны мира".
00.00 "Автопанорама".
00.25 "Адмирал". Сериал.

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Двое из ларца". Сериал.
10.15 "Выше крыши".
10.55, 00.05 "Следствие ведет Да Винчи". Сериал.
12.05, 19.00 "Снайпер-2. Тунгус". Сериал.
13.55, 21.30 "Интерны". Сериал.
15.30, 23.05 "Реальные пацаны". Сериал.
16.40 "Белорусское "Времечко".
21.25 "КЕНО".

Мир

05.00 "Пять минут до метро". Сериал.
06.35 Мультфильмы.
07.05 "Тик-так".
07.20 "Обручальное кольцо". Сериал.
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
09.15 "Hi Fi малыш". Худ.фильм.
10.55, 00.35 "Свои люди".
11.20 "Диаспоры".
11.45 "Кыргызстан в лицах".
12.20, 02.30 "Клон". Сериал.
14.10 "В мире каменных джунглей".
15.20, 22.05 "Слово за слово".
16.20 "Танго с ангелом". Сериал.
18.25 "Преступление и наказание".
19.00 "Конвой PQ-17". Сериал.
21.25 "Акценты".
21.40, 04.25 "Наша марка".
23.00 "Тайная стража. Смертельные игры". Сериал.
01.10 "Поздняя встреча". Худ.фильм.

Беларусь 3

07.30 "Дабранак".
08.00, 12.35, 18.55, 01.05 "Калейдаскоп".
08.05, 12.45, 01.10 "Год у гісторыі".
08.20, 13.55, 18.50 "Размовы пра духоўнае".
08.25 "Цуды прыроды".
08.55 "Палескі пачастунак".
09.10 "Летуценні Я.Драздовіча".
09.35, 23.20 "Раскол". Серыял.
10.25, 22.50 "Дыя@блог".
10.50 "Аляксандр Неўскі". Маст.фільм.
13.00, 00.35 "Святло далёкай зоркі".
13.25, 00.10 "Аўтограф".
14.00 "Росчырк часу".
14.15 "Лабірынты".
14.40 "Камертон".
15.15 "Гамлет Шчыгроўскага павету". Маст.фільм.
16.35 "Карані".
17.05 "Свет прыроды".
17.20 "Скарбніца Віцебшчыны".
17.45 "Маем рэчы".
18.05 "Зорка на спражцы". Маст.фільм.
18.35 "Росчырк часу".
19.05 "Свінарка і пастух". Маст.фільм.
20.30 "Калыханка".
20.45 "Дзікае паляванне караля Стаха". Маст.фільм.

Белсат

07.00, 19.00 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
08.30, 22.10 "Маю права".
08.50, 18.40 "Моўнік".
09.00, 21.00, 23.00 "Аб'ектыў".
18.00 "Глыбокая вада-2". Серыял.
18.50 "Калыханка для самых маленькіх".
19.15 "Агляд медыяў".
19.20 "Агляд падзей культуры".
19.25, 19.50 "Рэпартаж Euronews".
19.30, 20.00 "Навіны".
19.40 "Размова".
20.30 "Рэпартэр".
21.25 "Час гонару". Серыял.
22.35 "Партызанская школа". Дак.фільм.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

16—24 лістапада

МІНСК

Тэатры

Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы
16 — "Паўлінка".
17 — "Чорная панна Нясвіжа".
19 — "Офіс".
20, 21 — "Людзі на балоце".
22 — "Вячэра з прыдуркам".
23, 24 — "Местачковае кабарэ".

Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі
16 — "А мне не сорамна!..".
17 — "Дамавічкі", "Адэль".
19 — "Купала. Кругі раю".
20 — "Адамавы жарты".
21 — "Адвечная песня".
22 — "Бегчы з Эльсінора, альбо Гамлет навыварат".
23 — "Раскіданае гняздо".
24 — "Ціхі шэпат сыходзячых крокаў".

Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета
16 — "Кармен".
17 — Вечар сучаснага балета.
21 — "По правилам музыки".
23, 24 — **ПРЭМ'ЕРА!** "Семь красавиц".

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
16 — "Дядюшкин сон", "Уходил супруг от супруги".
17 — "Пане Коханку".
19 — "Загадочный визит".
20 — "Пигмалион".
21 — "Оракул?..".
22 — "Свадьба Кречинского", "Эдип".
23 — "Земляничная поляна".
24 — "Распутник".

Тэатр-студыя кінаакцёра
16, 17 — "Как выходят в люди, или На всякого мудреца довольно простоты".
19 — "Заноза".
20 — "Ограбление в полночь".
21, 22 — "Поле битвы".
23, 24 — "Средство Макропулоса".

Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр
16 — "Буратино.by", "Обыкновенное чудо".
17 — "Красная Шапочка. Поколение NEXT", "Летучая мышь".
19 — "Бабий бунт".
20 — "Граф Люксембург".
21 — "Ассоль".
22 — "Обыкновенное чудо".
23 — "Волшебная лампа Аладдина", "Голубая камея".
24 — "Приключения бременских музыкантов", "Сильва".

Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр
18 — "Тойбеле и ее демон".
19 — "Бред".
23 — "Давайте жить дружно", "Обыкновенная история".

Сучасны мастацкі тэатр
16 — "С тобой".
17 — "Сказочки из сундучка", "Пора По Парам".

Тэатр юнага гледача
16 — "Гуляйма ў жабянятқаў", "Секрет настоящей дружбы".
20 — "Мешчанін у шляхецтве".
21 — "Пан міністар".
22 — "Майго юнацтва крылы".
23 — "Вясёлы Роджар", "Шытая лялька Рэгедзі Эн".
24 — "Приключения Бибигона".

Новы тэатр
17 — "Персидская сирень".
23 — "Мудромер".
24 — "Каралева прыгажосці".

Беларускі дзяржаўны тэатр лялек
16 — "Красная Шапочка".
17 — "Мойдодыр".
20 — "Чароўныя падарункі".
22 — "Ладдзя роспачы".
23 — "Морозко".
24 — "Малыш и Карлсон, который живет на крыше".

Драматычны тэатр Беларускай арміі
16 — "Беда от нежного сердца".
20 — "Воробьиная ночь".
22, 23 — "Ревизор".

"Прэзідэнт-гатэль"
24 — "Комедия".

Канцэртная зала "Мінск"
18 — "Боинг, Боинг, Боинг", "Любовницы моего мужа".
19 — "Поздняя любовь", "Страна чудес".
20 — "№13", "Три городских сумасшедших".
21 — "Нет такой страны — Голландия".

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы
16 — "Беспорядок класса "люкс", или Пляски с мертвецом".
17 — "Барские причуды".
21, 22 — "Двое".

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа
16, 19 — "История двух собак".
19 — "Што баліць?".
21 — "Весна священная".
22 — **ПРЭМ'ЕРА!** "Пахавайце мяне за плінтусам".
23 — "Ліфт".
24 — "Псіхааналітык для псіхааналітыка".

Беларускі тэатр "Лялька"
16 — "Волк і раз, два, тры".
17, 19 — "Бука".
20 — "Жураўлінае пяро".
21, 23 — "Ямелева шчасце".
24 — "Церам-церамок".

ГОМЕЛЬ

Гомельскі гарадскі маладзёжны тэатр
16 — "Стойкий оловянный солдатик", "Букет для внука".
17 — "На второй день...".
19 — "НЕкомедия".
20 — "Мой легионер".
21 — "Ромео и Джульетта P.S.".
22 — "Авария".
23 — "Сыграй это еще раз, Сэм".
24 — "Букет для внука".

Гомельскі абласны драматычны тэатр
16, 17 — "Школа соблазна".
17 — "Золотое счастье, или Еще раз про курочку Рябу".
19 — "Недосягаемая".
20, 21 — "Между небом и землей".
22, 24 — "Не покидай меня".
23 — "Кот в сапогах".
Андрэй Морган з праграмай "Не люби меня".
24 — "Суперзаяц".

Гомельскі абласны тэатр лялек
22 — "Поминальная молитва".
23 — "Авария, стой!".
24 — "Терем-теремок".

ГРОДНА

Гродзенскі абласны драматычны тэатр
16 — "Эти свободные бабочки".
17 — "Жили-были две лисички", "Штраус приглашает".
21 — "3+2".
23 — "За двума зайцамі".
24 — "Сказка дикого леса", "Эти свободные бабочки".

Гродзенскі абласны тэатр лялек
16, 17, 19, 20, 22, 23 — "Мальчик-звезда".
24 — "Волшебное кольцо".

МАГІЛЁЎ

Магілёўскі абласны драматычны тэатр
16 — "Мужчина к празднику".
17 — "Вечер".
18 — **Канстанцін Райкін** "Своим голосом", монаспектакль.
19 — Камерная опера Станіслава Манюшкі "Verbum Nobile".
20 — "Свидание в предместье".
21 — "Жалобы влюбленных", "Эти свободные бабочки".
22 — "Несравненная".
23 — "Пижама для шестерых", "Хозяин кофейни".
24 — "Исчезновение принцессы".

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

16—24 лістапада

МІНСК
Канцэрты

Палац Рэспублікі
21 — Канцэрт французскай спявачкі **Эмы Шаплін** — уладальніцы ўнікальнага голасу, на рахунку якой тры сольныя альбомы, а таксама праекты са Сцінгам, Пітэрам Гэбрыэлам, Хасэ Карэрасам і Пласіда Дамінга.
22 — Беларускі дзяржаўны заслужаны харэаграфічны ансамбль **"Харошкі".**

Палац культуры МАЗа
16 — Канцэрт **Алены Сцепаненка**.
17 — Гурт **"Стары Ольса".**

Канцэртная зала "Мінск"
24 — Выступае **ДиДюЛя**.
16 — Народны артыст Расіі **Уладзімір Вінакур** з юбілейным турам.
17 — **Крысціна Збігнеўская** з праграмай "Жизнь заново".

Белдзяржфілармонія
16, 17 — III Міжнародны конкурс выканаўцаў на струнных смычковых інструментах імя М.Ельскага.
18 — Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр.
19 — Фестывальны сімфанічны аркестр "Алімпія класіка".
20 — "Планета кахання", Нацыянальны акадэмічны народны аркестр Рэспублікі Беларусь імя І.Жыновіча, салістка — **Марына Васілеўская**.
21 — Цыкл канцэртаў "Шэдэўры сусветнага арганнага мастацтва".
23 — Музычная капэла "Санорус".
24 — Абанемент №1 "Іграем з аркестрам".

Малая зала імя Р.Шырмы
19 — "Дарогі кахання", канцэрт салістаў Дзяржаўнай акадэмічнай харавой капэлы імя Р.Шырмы.
21 — "Музычная гасцёўня" **Таццяны Старчанка**.
22 — Канцэрт калектываў Дзіцячай музычнай школы мастацтваў №7 Мінска. Народны ансамбль выкладчыкаў "Orange". Народны інструментальны ансамбль "Ars Longa".
24 — Канцэрт камернай музыкі.

Эма Шаплін.

ПЯТНИЦА, 22 НОЯБРЯ

Беларусь 1
06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.10 "Новости".
07.05, 08.05 "Деловая жизнь".
07.10, 08.10, 19.20, 23.40 "Зона Х".
09.10, 17.30 "Сердце Марии". Сериал.
10.15, 19.50 "Такая обычная жизнь". Сериал.
11.25 "О любви...".
12.10 "День в большом городе".
13.20 "Шулер". Сериал.
14.30 "Terra incognita. Беларусь неизвестная".
15.15, 18.40 "Новости региона".
15.25, 00.40 "Джамайка". Сериал.
16.30 "Жизнь — проклятая роль".
21.00 "Панорама".
22.00 "Транзит". Худ.фильм.
00.30 "День спорта".

ОНТ
06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Закрытая школа". Сериал.
12.10 "Самый лучший муж".
13.10 "Доброго здоровьица!".
13.55 "Модный приговор".
15.00 "Алексей Баталов. "Я не торгуюсь с судьбой".
16.15 "Понять. Простить".
17.00 "В наше время".
18.20 "Жди меня". Беларусь".
18.55 "Поле чудес".
20.00 "Время".
21.05 "Вечерний Минск".
22.25 "Что? Где? Когда?" в Беларуси".
23.40 "Лос-анджелесская история". Худ.фильм.
01.25 "Ночные новости".

РТР-Беларусь
07.00 "Утро России".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.40 "Дело следователя Никитина". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 22.30 "Новости — Беларусь".
14.20 "Дневник Сочи-2014".
14.25 "1000 мелочей".
15.10 "О самом главном".
15.55 "Особый случай".
17.10 "Право на правду". Сериал.
18.05 "Ефросинья. Таежная любовь". Сериал.
18.55 "Тайны института благородных девиц". Сериал.
20.40 "Пилот международных авиалиний". Сериал.
22.40 "Земский доктор. Возвращение". Сериал.
00.30 "Живой звук".

НТВ-Беларусь
06.00 "НТВ утром".
08.40, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
11.00 "До суда".
11.55 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.25 "Дело врачей".
15.15 "Дело вкуса".
15.40, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.35 "Говорим и показываем".
19.35 "Жизнь как песня: "Тату".
21.15 "Петля". Худ.фильм.
22.55 "Игра". Сериал.
00.40 "Авиаторы".

СТВ
06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00, 13.50, 20.15 "Поющие города". Дневник.
09.15 "Нам и не снилось".
10.05 "Автопанорама".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Эликсир молодости".
12.30 "Джейми у себя дома".
13.00 "Здравствуйте, доктор!".
14.05 "Одиночество крови". Худ.ф.
16.00 "Дальние родственники".
16.50 "По закону".
18.30 "Такова судьба".
20.00 "Столичные подробности".
20.25 "Анонимные романтики". Худ.фильм.
22.00, 23.00 "На том же месте в тот же час".
23.50 "Пища богов".
00.45 Европейский покерный турнир.
01.35 "Эффект домино". Худ.ф.

Беларусь 2
07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 17.55 "Двое из ларца". Сериал.
10.10 "Под грифом "Известные".
10.55 "Следствие ведет Да Винчи". Сериал.
12.10 "Снайпер-2. Тунгус". Сериал.
14.00 "Интерны". Сериал.
15.35 "Реальные пацаны". Сериал.
16.40 "Азбука хорошего самочувствия".
17.15 "Белорусская кухня".
18.55 Хоккей. КХЛ. "Динамо" (Минск) — "Салават Юлаев". Прямая трансляция..
21.25 "КЕНО".
21.30 "Битва экстрасенсов".
22.40 "Репортер "Белорусского времечка".
23.30 "Чистильщик". Худ.фильм.

Мир
05.00 "Пять минут до метро". Сериал.
06.35 Мультфильмы.
07.05 "Тик-так".
07.20 "Обручальное кольцо". Сериал.
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 "Новости Содружества".
09.15 "Кара". Худ.фильм.
10.55, 00.40 "Свои люди".
11.20 "Добро пожаловать".
11.45 "Республика сегодня".
12.20, 02.30 "Клон". Сериал.
14.10, 04.00 "В мире чудес".
15.20 "Еще не вместе".
16.10 "Танго с ангелом". Сериал.
18.25 "Кармен". Худ.фильм.
20.25 "Любимые актеры".
20.50 "Женитьба Бальзаминова". Худ.фильм.
22.25 "Роман по переписке". Худ.фильм.
00.00 "Приключения Македонской: Сделано в Китае".
00.15 "Hi Fi малыш". Худ.фильм.

Беларусь 3
07.30 "Дабраранак".
08.00, 12.15, 18.40, 01.35 "Калейдаскоп".
08.05, 12.20, 01.40 "Год у гісторыі".
08.20 "Сінематэка".
09.00 "Майстры і чаляднікі".
09.35, 23.55 "Раскол". Серыял.
10.25, 23.25 "Сіла веры".
10.50 "Свінарка і пастух". Маст.фільм.
12.35, 01.05 "Святло далёкай зоркі".
13.00, 00.40 "Аўтограф".
13.35 "Цуд-волаты".
14.00 "Маэстра і аркестр".
14.30 "Палескі пачастунак".
14.45 "Цуды прыроды".
15.15 "Дзікае паляванне караля Стаха". Маст.фільм.
17.20 "Адлюстраванні".
17.45 "Лабірынты".
18.15 "Скарбніца Брэстчыны".
18.50 "Пётр І". Маст.фільм.
20.30 "Калыханка".
20.50 "Адступнік". Маст.фільм.

Белсат
07.00, 19.00 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
08.30, 23.00 "Рэпартэр".
08.55, 21.00, 23.30 "Аб'ектыў".
18.00 "Ранча". Серыял.
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
19.15 "Агляд медыяў".
19.20 "Агляд падзей культуры".
19.25 "Dэвайс".
19.30, 20.00 "Навіны".
19.40 "Размова".
19.50 "Рэпартаж Алеся Залеўскага".
20.25 "Невядомая Беларусь". "Цівалі". Дак.фільм.
21.25 "Дом". Серыял.

СУББОТА, 23 НОЯБРЯ

Беларусь 1
07.05 "Домоправитель". Худ.фильм.
08.30 "Існасць".
09.00, 12.00, 15.00, 19.00 "Новости".
09.10 "Земельный вопрос".
09.35, 00.20 "Ласточкино гнездо". Сериал.
12.10 "Здоровье".
13.00 "Все путем!".
13.35 "Наши".
13.45 "Тайны следствия".
14.15 "Вокруг планеты".
15.15 "Новости региона".
15.30 "Жизнь — проклятая роль".
16.30 "Доверяй и проверяй".
17.00 "Мисс Петтигрю живет сегодняшним днем". Худ.фильм.
18.35 "Новости. Центральный регион".
19.10 "Роза прощальных ветров". Худ.фильм.
21.00 "Панорама".
21.40 "Воин". Худ.фильм.
00.10 "День спорта".

ОНТ
07.00 "Субботнее утро".
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 "Наши новости".
09.05 "Смешарики. Новые приключения".
09.20 "Здоровье".
10.25 "Смак".
11.05 "Идеальный ремонт".
12.05 "Умницы и умники".
12.50 "Наталья Крачковская. Рецепт ее обаяния".
13.50 "Вепрь". Сериал.
16.15, 21.00 "Новости спорта".
16.20 "Обмен женами".
17.30 "Практическая магия". Худ.фильм.
19.25 "Родителей в школу".
21.05 "Сегодня вечером".
22.55 "Успеть до полуночи".
23.35 "Бит-квартет "Секрет": 30 лет на бис!".

РТР-Беларусь
07.00 "Я подарю себе чудо". Худ.фильм.
08.45 "Осенние заботы". Худ.фильм.
10.25 "Утренняя почта".
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.15 "Субботник".
11.55 "Планета собак".
12.35 "Почти смешная история". Худ.фильм.
14.15 "Честный детектив".
14.50 "Тайна египетских пирамид".
15.50 "Мелодия любви". Худ.фильм.
17.40 "Субботний вечер".
19.00 "Картина мира".
19.55 "Погода на неделю".
20.45 "Танцы со звездами-2013".
23.35 "Родной человек". Худ.фильм.

НТВ-Беларусь
06.25 "Дорожный патруль". Сериал.
08.00, 10.00, 13.00 "Сегодня".
08.20 "Смотр".
08.50 "Готовим".
09.25 "Дело вкуса".
10.20 "Главная дорога".
10.50 "Кулинарный поединок".
11.55 "Квартирный вопрос".
13.20 "Я худею".
14.20 "ДНК".
15.10 "Важняк". Сериал.
16.45 "Следствие вели...".
17.35 "Очная ставка".
18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
19.00 "Центральное телевидение".
19.50 "Новые русские сенсации".
20.55 "Ты не поверишь!".
21.55 "Остров".
23.25 "Жестокая любовь". Сериал.
01.15 "Егор 360".
01.45 "Луч Света".

СТВ
06.30 "NEXT-2". Сериал.
07.20 "Дальние родственники".
07.50 "Анонимные романтики". Худ.фильм.
09.20, 13.40 "Поющие города". Дневник.
09.30 "Чистая работа".
10.30 "Представьте себе".
11.30 "Минск и минчане".
12.05 "Приключения дилетанта".
12.40 "Секретные территории".
13.50 "Женщина дня". Худ.фильм.
15.25 "Военная тайна".
16.30, 19.30 "24 часа".
16.45 "Наше дело".
17.00 "Большой город".
17.40 "На том же месте в тот же час".
18.50 "Странное дело".
20.00 "СТВ-спорт".
20.10 "Поющие города". Полуфинал.
22.10 "Звездный ринг".
23.25 "Эль Греко". Худ.фильм.
01.25 "Смотреть всем!".

Беларусь 2
07.50 Мультфильмы.
08.20 "Аленький цветочек". Худ.фильм.
09.25, 20.55 "Тэлебарометр".
09.30 "34-й скорый". Худ.фильм.
11.10 "Белорусская кухня".
11.50, 23.00 "СуперИнтуиция. Битва полов".
13.00 "Битва экстрасенсов".
14.10 Гандбол. Лига чемпионов. "Барселона"—"Динамо" (Минск). Прямая трансляция.
16.00, 00.00 "Такси". Сериал.
17.05 "Женская лига. Банановый рай".
17.40 "Женская лига. Парни. Деньги. Любовь".
18.10 "Империя песни".
19.15 "Ваше лото".
19.55 "Пятерочка".
20.15 "Великолепная семерка".
21.00 "КЕНО".
21.05 "Мошенники". Худ.фильм.

Мир
05.00 "Путешествие Гулливера". Худ.фильм.
06.30 "Женитьба Бальзаминова". Худ.фильм.
08.05 "Миллион вопросов о природе".
08.20 "Экспериментаторы".
08.35 "Мечтай! Действуй! Будь!".
09.00, 15.00 "Новости Содружества".
09.10 "Мир спорта".
09.40 "Путеводитель".
10.05, 04.25 "Сделано в СССР".
10.30 "Вий". Худ.фильм.
11.55, 01.40 "Парижский антиквар". Сериал.
15.10 "Предел желаний". Худ.фильм.
20.55 "Новости Содружества. Культура".
21.40 "Чингиз Хан". Худ.фильм.
00.10 "Дельфийский эффект". Худ.фильм.

Беларусь 3
08.00, 11.35, 16.20, 18.20, 23.45 "Калейдаскоп".
08.05 "Абіцель душы".
08.35 "Кожны мае права быць розным".
09.00 "Рыжык у Зазяркаллі". Маст.фільм.
11.10 "Наперад у мінулае".
11.40 "Золата Грышына".
12.10 "Крылатая вясёлка".
12.25 "Тысячагадовае Заслаўе".
12.55 "Настальжы".
13.25 "Адзін з многіх...".
13.40 "Мост".
14.05 "Карані".
14.40 "Звоняць, адчыніце дзверы!".
15.00 "Кветкі на раялі". Канцэрт савецкага і ўкраінскага кампазітара і спевака Ігара Дзямарына.
16.25 "Шлях караля". Маст.фільм.
20.30 "Калыханка".
20.50 "Суседка". Маст.фільм.
22.30 "Без права на дубль".
23.15 "АРТиШОК".

Белсат
07.00 Інфармацыйна-публіцыстычны блок.
08.25 "Невядомая Беларусь". "Цівалі". Дак.фільм.
09.55, 21.00, 00.10 "Аб'ектыў".
18.00 "Над Нёмнам".
18.15 "Без рэтушы". "Каліф на гадзіну". Рэпартаж.
18.40 "Забавы "Ліпі і Мэсі".
18.50 "Калыханка для самых маленькіх".
19.00 "Рэпартэр".
19.30 "Белая візітоўка". Серыял.
20.25 "Зона "Свабоды".
21.15 "У Бога за пазухай". Маст.фільм.
22.50 "Трэці афіцэр". Серыял.
23.40 "МакраФон". "Рок-карона: запісы 1997—1999 гг.".

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 24 НОЯБРЯ

Беларусь 1
07.30 "Самая обаятельная и привлекательная". Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 "Новости".
09.10 "Арсенал".
09.35, 00.15 "9 месяцев". Сериал.
11.30 "Телефильм АТН".
12.10 "Зона Х. Итоги недели".
12.40 "Коробка передач".
13.15 "Завтра — это мы!".
13.45 "Terra incognita. Беларусь неизвестная".
14.15 "Клуб редакторов".
15.15 "Новости региона".
15.30 "Врачебные тайны".
16.05 "БеларусьLIFE".
16.30 "Доверяй и проверяй".
17.00 "Сокровище нации. Книга тайн". Худ.фильм.
19.15 "Домоправитель". Худ.фильм.
21.00 "В центре внимания".
21.55 "Журналистское расследование".
22.30 "Судья Дредд". Худ.фильм.

ОНТ
07.00 "Воскресное утро".
08.00, 09.00, 16.00 "Наши новости".
09.05 "Воскресная проповедь".
09.20 "Смешарики. ПИН-код".
09.35 "Непутевые заметки".
09.55 "Пока все дома".
10.50 "Фазенда".
11.25 "Свадебный переполох".
12.25 "Брэйн ринг".
13.30 "Романовы". Док.фильм.
14.35 Мультфильм.
16.15 "Новости спорта".
16.20 "Эстрадный коктейль".
17.45 "Рассмеши комика".
18.50 "Я люблю Беларусь!".
20.00 "Контуры".
21.05 "Ледниковый период".
00.05 "Маленькая Вера". Худ.ф.

РТР-Беларусь
07.00 "Лучший друг семьи". Худ.фильм.
10.10 "Сам себе режиссер".
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.15 "Смехопанорама".
11.45 "В мире животных".
12.20 "Почти смешная история". Худ.фильм.
14.15 "Родной человек". Худ.фильм.
16.10 "Люблю, потому что люблю". Худ.фильм.
18.05 "Смеяться разрешается".
21.25 "Вальс-бостон". Худ.фильм.
23.25 "Воскресный вечер".

НТВ-Беларусь
06.25 "Дорожный патруль". Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 19.00 "Сегодня".
08.20 "Дикий мир".
08.50 "Их нравы".
09.25 "Едим дома!".
10.20 "Дачный ответ".
11.25 "Поедем, поедим!".
11.55 "Чудо техники".
12.30 "Первая передача".
13.15 "Пятницкий". Сериал.
15.10 "Важняк". Сериал.
16.45 "Следствие вели...".
17.35 "Очная ставка".
18.30 "Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю".
19.50 "Гончие: выхода нет". Сериал.
23.20 "Как на духу".
00.20 "Школа злословия".

СТВ
06.30 "NEXT-2". Сериал.
07.20 "100 процентов".
07.50 "Эль Греко". Худ.фильм.
10.00, 16.50 "Автопанорама".
10.30 "Тайны мира".
11.30 "Большой завтрак".
12.10 "Здравствуйте, доктор!".
12.45 "Еще раз про любовь". Худ.фильм.
14.35 "Территория заблуждений".
16.00 "Центральный регион".
16.30 "24 часа".
17.20 "Репортерские истории".
17.55 Концерт Михаила Задорнова.
19.30 "Неделя".
20.40 "Игры страсти". Худ.фильм.
22.30 "Какие люди".
23.30 "Я". Худ.фильм.
01.10 "Документальный проект".

Беларусь 2
07.55 "Дикие лебеди".
08.50 "Принцесса на горошине". Худ.фильм.
10.20 "Тэлебарометр".
10.25 "Мошенники". Худ.фильм.
12.20 "Женская лига. Банановый рай".
12.55 Футбол. "Беларусбанк". Чемпионат Республики Беларусь. "Динамо" (Минск) — БАТЭ. Прямая трансляция.
14.55 "Женская лига. Парни. Деньги. Любовь".
15.30, 23.05 "Такси". Сериал.
16.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
17.25 Биатлон. Кубок мира. Смешанная эстафета. Прямая трансляция.
19.15 "Суперлото".
20.25 "Навіны надвор'я".
21.00 "Спортлото 5 из 36".
21.05 "КЕНО".
21.10 "Весна в Париже". Худ.фильм.
00.05 Хоккей. КХЛ. "Динамо" (Минск) — "Металлург" (Магнитогорск).
02.00 "Спорт-кадр".

Мир
05.00 "Андрей и злой чародей". Худ.фильм.
06.15 Мультфильмы.
08.05 "Знаем русский".
09.00, 15.00 "Новости Содружества".
09.10 "Аэромир".
09.25 "Приключения Македонской: Сделано в Китае".
09.50 "С миру по нитке".
10.10, 02.00 "Влюбленный король". Худ.фильм.
13.10 "Кара". Худ.фильм.
15.10 "Еще не вместе".
15.45 "Экстренный вызов. Лишний свидетель". Сериал.
20.00 "Вместе".
21.35 "Экстренный вызов. Доктор смерть". Сериал.
00.25 "Дровосек". Худ.фильм.

Беларусь 3
08.00, 11.10, 13.10, 00.40 "Калейдаскоп".
08.05 "Таямніца душы".
08.35 "Кожны мае права быць розным".
09.00 "АРТиШОК".
09.35 "Одной звезды я повторяю имя...".
10.05 "Найменні і вобразы".
10.15 "Любча. Восем дзён лета".
10.45 "Друзей моих прекрасные черты".
11.15 "Шлях караля". Маст.фільм.
15.30 "Без права на дубль".
16.15 "Рыжык у Зазяркаллі". Маст.фільм.
18.15, 22.25 "Культпрасвет".
18.50 "Суседка". Маст.фільм.
20.30 "Калыханка".
20.50 "Песні ваенных гадоў". Гала-канцэрт у выкананні Вялікага сімфанічнага аркестра імя П.І.Чайкоўскага.
22.50 "Бацька". Тэлеспектакль Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Я.Коласа.

Белсат
07.00 "Аб'ектыў".
07.15 "Казкі для дзетак".
07.40 "Эміль з Лённэбэр'і". Серыял.
08.05 "Калі сэрца ў чаканні". Серыял.
08.30 "У Бога за пазухай". Маст.фільм.
18.00 "Зона "Свабоды".
18.30 "Моўнік".
18.40 "Забавы "Ліпі і Мэсі".
18.45 "Калыханка для самых маленькіх".
18.55 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
19.25 "Час гонару". Серыял.
20.15 "Мінск ад золку да змяркання". Дак.фільм.
20.55 "Вяселле". Маст.фільм.
22.40 "Кароль-вінароб". Серыял.
23.25 "Вагон".

ВІНШУЕМ!

У Міхалка і Зелянкоўскай нарадзіўся сын

"Вага — 3,3 кг, рост — 53 см. Мама і немаўля адчуваюць сябе добра. Нашы віншаванні, ура!!!" — паведамляецца на афіцыйным сайце гурта "Ляпіс Трубяцкой". Хлопчыка назвалі Макарам.

Як вядома, у актрысы Купалаўскага тэатра Святланы Зелянкоўскай ёсць дачка ад першага шлюбу. У Міхалка таксама гэта не першае дзіця — у яго ёсць 18-гадовы сын.

ОЛИМПИАДА

Кто будет болеть за белорусов в Сочи?

В Беларуси началась продажа туристических пакетов на XXІІ зимние Олимпийские игры, которые пройдут в Сочи с 7 по 23 февраля. Нашей стране выделено около 4 тысяч билетов, правда, без турпакетов в свободной продаже их будет не больше пары сотен.

Цена билетов на соревнования зависит от вида спорта, категории места. Традиционно самые дорогие — на открытие Олимпиады и гала-представление по фигурному катанию (порядка 600 долларов). Минимальная цена — около 70 долларов. Столько, например, будут стоить билеты на один день соревнований по биатлону (места вдоль трассы).

Как сообщил генеральный секретарь Национального олимпийского комитета (НОК) **Георгий Катулин**, всего в Беларуси планируется продать около 4 тысяч билетов на соревнования, в том числе для широкой общественности 1200 в составе турпакетов, 200 для свободной реализации. Остальные билеты будут проданы *"членам олимпийской семьи"*, то есть родственникам спортсменов и участникам делегаций.

Заместитель начальника отдела внутреннего туризма "Центркурорта" **Ирина Культешова** пояснила, что размещение белорусских туристов предполагается в комплексе отдыха "Беларусь" в поселке Красная Поляна, где есть около 400 мест. Также туристы смогут разместиться в санатории "Беларусь" в Сочи.

Перелет будет осуществлять "Белавиа", которая увеличит число рейсов в Сочи до трех в неделю, время перелета составит 2 часа 20 минут.

Приобрести турпакет можно в головном и областных офисах компании. Заявку на понравившийся турпакет также можно подать на сайте "Центркурорт".

Елена СПАСЮК.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

ISSN 2071-9647
9 772071 964000 13090

Падпісныя індэксы: 63222, 632222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 14.11.2013 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26640 экз. Заказ №4773.